Новини ▶ 6

Затвор за неплатени осигуровки

"Големите длъжници ще получат до 3 години лишаване от свобода", каза Тотю Младенов

Новини ▶ 9

ЕС дава още 150 млн. EUR за АЕЦ "Козлодуй"

Компании ▶ 12

И „Алма тур" ще погаси дълга си предсрочно

Туроператорът трябваше да плати 500 хил. EUR главница на 16 август 2010 г. Компанията обаче иска да изплати всичките оставащи 4 млн. EUR

Компании ▶ 13

Още седем фирми ще чистят София от есента

"Титан" ще събира боклука в 9 столични района. Още преди отварянето на ценовите оферти бяха дисквалифицирани 6 от 14-те участника.

pari.bg
Пари

Сряда
14 юли 2010, брой 131 (4942)

цена 1.50 лева
9 770861 560012 >

USD/BGN: 1.55607	EUR/USD: 1.25690	Sofix: 361.59	BG40: 103.08
▲ +0.02%	▼ -0.02%	▲ +0.04%	▼ -0.78%
Българска народна банка	Българска народна банка	Българска фондова борса	Българска фондова борса

НЕВЪЗМОЖНА КОНКУРЕНЦИЯ

Общини и държавни институции масово нарушават Закона за обществените поръчки, с което лишават бизнеса от равни условия при търговете. За първото полугодие в Комисията за защита на конкуренцията са постъпили над 500 жалби, което е почти два пъти повече в сравнение с 2008 г. ▶ 4-5

Коментар ▶ 2

Happy Birthday, Mr. Djankov!

За 40-ия си рожден ден (на 13 юли) финансовият министър получи специален подарък от Брюксел - процедура по свръхдефицит. Защото правителството не успя да премести достатъчно дупки от колана

Новини ▶ 7

ЕРП-тата завишават разходи чрез изнесени дейности

Установените в одита на ДКЕВР нарушения няма да доведат до отнемане на лицензи, каза шефът на комисията Ангел Семерджиев

Новини ▶ 8-9

ЕС започна наказателна процедура за свръхдефицит

На България се препоръчва да свие дефицита си с 0.75 процентни пункта до 2011 г., каза финансовия министър Симеон Дянков в Брюксел

Компании ▶ 11

Total и Anadarko искат да търсят нефт у нас

Правителството в момента събира заявления за дълбоководно сондиране в блока „Силистар", който е разположен на 6940 кв. км в южната част на българската акватория

Печеливш
Ли Хсиен Лоонг

Министър-председателят на Сингапур Ли Хсиен Лоонг е най-скъпоплатеният политик в света. Това показва проучване на Economist на 22 от най-големите икономики в света. Годишната му заплата е над 2.18 млн. USD. Той получава по-голямо възнаграждение дори от президента на САЩ Барак Обама, чието годишно възнаграждение е 400 хил. USD.

Губещ
Светлин Танчев

Изпълнителната комисия на ГЕРБ очаква оставките на председателя на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове Светлин Танчев и на заместник-председателя на здравната комисия Пламен Цеков. Двамата трябва да подадат оставки от ръководните постове, които заемат, след скандала с поправката в Закона за наркотичните вещества.

Мнения

▸ По темата "Тотю Младенов: Овладяхме безработицата"
Овладял безработицата? Стига бе, и тоя май си вярва, а? Това, че безработните избягаха в чужбина на сезонния гурбет, а той с цялото си нахалство го смята за спад на безработицата? Сякаш е отворил нови работни места или нови производства. Това вече е цинизъм!

Lucifer

▸ По темата "От 20 хил. лв. до 1 млн. лв. глоба за ЕРП-тата"
Енергийна мафия у нас има и винаги ще има. Проблемът е, че Бойко Борисов е извън нея и сега иска да вземе парче от баницата. Това е причината за преследването на ЕРП дружества.

Читател

Пари
Вторник
ПОВЕЧЕ ТУРИСТИ, ПО-МАЛКО ПРИХОДИ

pari.bg Топ 3

1 Парламентът е приел 150 закона за една година. Министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев най-често е привикван на парламентарен контрол

2 3000 българи ще почиват в Испания по програма за туризъм за възрастни. България ще разработи подобен проект

3 Повишава се защитата на депозитите. ЕК предлага увеличаване на гарантираната сума до 100 хил. EUR

Коментар

Happy Birthday, Mr. Djankov!

Happy Birthday, Mr. Djankov! За 40-ия си рожден ден (на 13 юли) финансовият министър получи специален подарък от Брюксел - процедура по свръхдефицит.
И докато преди година България беше сред бюджетните отличници в Европа със сериозно натрупан излишък, фискален резерв и ниско ниво на дълга, изведнъж страната ни попадна в групата на двойкаджиите. Успокояващият факт е, че от всичките 27 страни в ЕС 24 от тях влизат в този списък. А можехме да се наредим и до отличниците като Естония, Швеция и Люксембург. А естонците за награда получиха и покана за членство в еврозоната - нищо че е криза и че има спад на инвестиции и БВП. Те успяха.
Значи всичко е възможно. Можехме и ние да се наредим до тях и сега вместо правителството да чупи пръсти, щеше да умува и да пресмята коя година ще започнат разплащанията в евро у нас.

Биляна Вачева
bvacheva@pari.bg

> За рождения си ден финансовият министър Симеон Дянков получи специален подарък от Брюксел - процедура по свръхдефицит

Въпросът е можеше ли да се наредим и ние до естонците. Можеше. И сега еретичните цели и идеи на Дянков за влизане в еврозоната щяха да са по-реални отвсякога.

Къде се провали България? Правителството не успя да премести достатъчно дупки от колана. Вместо министерствата да минат на лятна диета - само на плодове и сокове, се оказа, че ще си карат със зимното меню - тежко, мазно и обилно. Бяха намалени някои разходи, но много козметично. Имаше и свещени крави, които така и не бяха пипнати. И резултатът не закъсня.

Дефицитът за тази и миналата година набъбна до 3.9%. Нещата обаче не свършват дотук. Задава се нова година на хоризонта, а проблемите продължават да са все същите и все по-актуални. Приходите намаляват, а разходите още по-драстично ще трябва да се свиват. Иначе, ако размаханият пръст от Брюксел се превърне в дърпане на уши за страната ни, има голяма вероятност да ни спрат европарите. Е, тогава наистина ще го закъсаме. На тези пари България в най-голяма степен разчита да задвижат икономиката ни.

Не може обаче непрекъснато да разчитаме на чужда помощ, трябва да си подредим и ние собствената къща. Приходите отпреди години вече ще са само мираж, инвестициите също. Затова все повече икономисти говорят за пренастройване на икономиката. Преди дни българският еврокомисар Кристалина Георгиева в едно интервю каза, че Европа ще трябва да се научи или да живее с по-малко, или да работи по-ефективно. Това важи с пълна сила и за България. Хората вече го усетиха, компаниите също. Остава и българското правителство да го проумее и да започне да работи в тази нова реалност - пари няма, действайте.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lapostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
satanasova@pari.bg
УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
Лилия АПОСТОЛОВА
Ричард КЛЕГ
Стефан НЕДЕЛЧЕВ

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
I зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
gandreev@pari.bg
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
mveromirova@pari.bg
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
ivan.bedrov@pari.bg
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
mivanov@pari.bg

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
mkisiova@pari.bg
ЖУРНАЛИСТИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
bvacheva@pari.bg
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА- 4395877
dcherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
kyaneva@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iphilipova@pari.bg
Аманас ХРИСТОВ - 4395818
ahristov@pari.bg
Николета ЦВЕТКОВА - 4395876
ncvetkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
rdimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
epulcheva@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
ggeorgiev@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
mangelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

Русия предлага природния газ за България на по-високи цени от тези в ЕС. Не може с най-ниските заплати да плащаме най-скъпия газ

▸ **Мартин Димитров,** съпредседател на Синята коалиция

Число на деня

1.01.

▸2011 г. Естония влиза в еврозоната, като разменният курс ще е 15.64 крони за евро. Тя е 17-ата страна, която ще стане част от валутния съюз

Коментар

Обещаха ни пътища, а получихме нови дупки

Дарина Черкезова
dcherkezova@pari.bg

Новият пътен възел към витошкия квартал "Драгалевци" вече не се брои за софийска забележителност. Месец след откриването му той по нищо не се различава от всички останали пътища в държавата. Още след първия по-продължителен проливен дъжд се сдоби с пукнатини в асфалта и дупки. Нищо ново, ние и без това вече сме свикнали да караме колите си оф-роуд по роуда. Но нали ни обещаха нови пътища, а не нови дупки?!

Материалите и процесът на изпълнение на проекта са добри, казват от изпълнителя на обекта "Главболгарстрой". Причината за дупките и неравностите е, че липсва канализация, която да отвежда дъждовните води, те се задържат и рушат настилката. Е, кой трябваше да помисли за това и защо трябваше този някой да се сети, че няма канализация точно сега, след като проектът вече е завършен? Какво означава това - че оттук нататък след всеки дъжд строителната фирма ще трябва да пълни дупки и пукнатини или че вече построеният път ще трябва да бъде разрушен, да се изгради канализация и след това пак да се положи асфалт?! Това ми напомня на историята със сливенската болница - строили, строили, зазидали крана във вътрешния двор и после трябваше да рушат изграденото, за да извадят машината... Има нещо гнило. В нечия глава.

Дали и новите магистрали ще са с трайност на сирене и външен вид на ементал

Защо българските строители винаги си зазиждат крановете и си оставят ръцете в това, което пипнат? Инфраструктурните проекти в държавата са като една голяма черна дупка - непрекъснато се наливат държавни пари в нея, но тя никога не се запълва. Да се чуди човек как изобщо са изпаднали в криза строителните фирми у нас - те винаги имат работа, винаги нещо строят, довършват и дооправят. В повечето случаи не за тяхна, а за нечия друга сметка.

След случая с Драгалевския път, с който премиерът Бойко Борисов се гордееше толкова много, се чудя какво да очаквам от магистралите, които новото правителство обещава да изгради до 2012 г.? И те ли ще са с трайност на сирене и външен вид на ементал? Вече започвам да се съмнявам, че някой някога ще може да реши инфраструктурните проблеми в държавата. Може би трябва да се помисли за смяна на подхода - вместо да се борим с дупките, да ги превърнем в туристическа атракция. И без това чужденците свързват България с лошите пътища, поне да ги таксуваме за екстремните изживявания.

▸**Само преди месец премиерът Бойко Борисов и президентът на "Главболгарстрой" Симеон Пешов бяха изключително доволни от новия облик на пътния възел към квартал "Драгалевци". Оказа се обаче, че външният вид е малко лъжлив**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Визита

▸**Президентът на палестинската власт Махмуд Абас положи венец пред Паметника на незнайния войн в столицата. Той е у нас по покана на държавния глава Георги Първанов**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Обществените поръчки -

Топнарушенията са дискриминационни условия и незаконни допускания на участници

Красимира Янева
kyaneva@pari.bg

Да се спечели обществена поръчка в България е едва ли не мисия невъзможна. Или всъщност възможна, но за определени фирми, които са предварително известни. Независимо от това, че в страната има Закон за обществени поръчки, всяка година се подават стотици жалби за нарушения при определяне на условията, процедурата и класирането. Кой е крив и кой прав, решават Комисията за защита на конкуренцията и административният съд.

Прецакването

„Най-често срещаните нарушения са свързани със залагане на дискриминационни условия, изменяне на първоначално заложени условия чрез даване на разяснения, незаконосъобразно отстраняване на участник, незаконосъобразно допускане на участник, неприлагане или неточно прилагане на методиката за оценка, „доразвиване" на методиката за оценка от страна на комисията", съобщиха от Комисията за защита на конкуренцията за в. „Пари". Повече волности при обществените поръчки си позволяват общините, а не министерствата и държавните агенции. Само срещу Столичната община от 1 януари до 9 юли има подадени 19 жалби. Толкова са подадени и срещу община Варна, а срещу Пловдив - само 8.

Строителството е най-проблемно

Най-голям е броят на жалбите срещу процедури в областта на строителството и ремонта (строително-монтажни работи), следван от ремонт, поддръжка и рехабилитация на пътища, както и процедурите за доставка на медицинска апаратура, консумативи и лекарства, предоставяне на услуги с предмет сметосъбиране, сметоизвозване, депониране на отпадъци, поддържане на чистота, далекосъобщителни услуги, допълниха от Комисията за защита на конкуренцията. От строителната камара смятат, че са нужни законови промени, за да спрат волностите от страна на държавните ведомства и общините, да не се прилагат хватки от фирмите и да има реална конкуренция.

Решенията

През първото полугодие на 2010 г. броят на депозираните жалби в КЗК е 500, за същия период на 2009 г. е бил 566, а за 2008 г. - почти наполовина по-малко - 300. От 1 януари до 30 юни 2010 г. комисията се е произнесла по същество по 362 решения. В някои от тях тя се е произнесла по две или повече жалби, тъй като те са били обединени в общо производство поради обжалване на един и същ акт на възложител.

В около 30% от случаите КЗК е отменила незаконно решение или е установила незаконно действие или бездействие на възложителя. За посочения период КЗК е допуснала временна мярка „спиране" на процедурата по възлагане на конкретните обществени поръчки по 24 искания. От допуснатите временни мерки 18 са наложени след надлежно внасяне на определеното от КЗК обезпечение. По закон то се приема за доказателство, че дружеството, което обжалва, има реален интерес от спирането. В останалите 6 случая поради невнасяне на обезпечението от страна на жалбоподателите допуснатата временна мярка не се е счела за наложена.

▸ Обществените поръчки за строителство и пътните ремонти са сред най-обжалваните

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Строителната камара иска законови промени

Изпратили сме нашите предложения за промени в Закона за обществените поръчки в Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Вече обсъдихме някои от тях с министър Росен Плевнелиев. Той е съгласен с нас, че трябва да има типови условия за малките и за големите обществени поръчки, за да не се допускат злоупотреби.

Най-често те са при условията по тръжните процедури - има дописване на изисквания. Освен това се поставят такива технически изисквания, които може да бъдат покрити от определена фирма. Това се прави от години. Искат се и прекалено големи гаранции. Смятам, че вписването на фирмите в регистъра на Камарата на строителите трябва да е достатъчно условие, а не да има и технически изисквания.

Иван Бойков,
изп. директор на Камарата на строителите в България

> Възможно е офертите да бъдат математически изчислени по такъв начин, че една фирма да спечели

Основните ни проблеми са с общините, а не с държавните ведомства. Те създават нереални условия при обществените поръчки и след това често се стига до съд. Ние предлагаме гаранционните срокове за изграждането на един обект да не участват в точкуването при обществените поръчки. Има гаранционни условия, които са записани в една от наредбите към Закона за устройство на територията, и те трябва да се спазват. Не трябва да се злоупотребява и да се искат гаранции по 7, 10 или 15 години, които са нереални.

Може офертата да бъде направена така, че да бъде предложена висока цена и къс срок на изпълнение. Възможно е офертите да бъдат математически изчислени по такъв начин, че една фирма да спечели. Условията, които се поставят, да са реални и изпълними, а не трябва да се основават на математиката.

голямото прецакване

500

жалби са депозирани в КЗК през първото полугодие на 2010 г.

362

решения е постановила комисията от 1 януари до 30 юни 2010 г.

18

временни мерки за спиране на процедури са наложени след внасяне на обезпечение

Според ЗОП офертите трябва да се отварят публично, но въпреки това съмненията у участниците за нередности остават

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Участници ще обжалват търг за канализация

Отстранени сме без основание, твърдят три от кандидатите

Три от четирите участника в търга за изграждането на канализация в Димитровград по левия бряг на Марица ще обжалват търга, проведен от МРРБ. Представители на „Строително-предприемачески холдинг", „ИСА 2000" и консорциум „Димитровград 2010" съобщиха за в. „Пари", че ще подадат жалби в КЗК срещу това, че бяха отстранени. Победител в търга е „Станилов" ЕООД, а предложената от него цена е 5 987 789 EUR.

Отстранените

Представители на дисквалифицираните участници заявиха, че категорично не приемат мотивите за това. „Мотивите, с които сме отстранени, будят съмнение, защото са неверни, незаконосъобразни и субективни. Нашите подробни аргументи за това ще бъдат представени в КЗК", каза Стоян Минков, директор „Корпоративно развитие" в „Строително-предприемачески холдинг". „Не приемаме мотивите за отстраняването. Ще обжалваме. Имаме право на това", коментира и изпълнителният директор на „Понс холдинг" Милко Милков. „Доколкото знам, мотивите за отстраняването и на трите участника са еднакви. Ще обжалваме", каза и собственикът на „ИСА 2000" Юлиан Инджов. Конкурсната комисия не била одобрила техническите им предложения и не е признала определени обекти, с които те доказват своя опит.

Страхове за провал

От МРРБ обаче се притесняват, че обжалването може да забави доизграждането на канализацията в Димитровград, а обектите трябва да бъдат готови до края на годината. Те се финансират по ИСПА и ако има забавяне, може да се наложи държавата да връща пари. Канализацията на Димитровград е част от по-голям проект на обща стойност 43 млн. EUR и в най-лошия случай България ще трябва да върне цялата сума.

В името на коректността

„По-голяма опасност би било, ако ЕК и ЕИБ установят некоректност при провеждането на процедурата - тогава ще загубим повече. Не можем да говорим за конкурентно начало, когато на търг с прогнозна стойност от близо 7 млн. EUR се явяват само четири участника, а три от тях са отстранени. В момента някой може ли да каже, че офертата на единствения допуснат кандидат е най-изгодната за държавата. Не считам, че „спасяването" на проекта трябва да бъде в нарушение на основните принципи за конкурентност, европейските правила и добрите практики", заяви Стоян Минков.

Красимира Янева

Германско дружество е против условията за реклама

Конкурсите за новите билбордове в София още не са обявени

„Вал" АГ-Берлин - собственик на „Вал София" ЕООД, обжалва конкурсните условия за разполагане на рекламни елементи на територията на Столичната община. Те бяха приети преди няколко седмици от Столичния общински съвет (СОС), а бяха предложени от Дирекция „Архитектура и градоустройство" и дълго дебатирани в комисиите на местния парламент.

„Вал София" ЕООД има 210 ракети по тротоарите на София

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Мотивите

„Колегите от Берлин оспорват дискриминационните критерии в конкурсните документации, защото тези критерии на практика изключват от участие в процедурите компании от други страни членки на ЕС. Това противоречи грубо на Договора за функционирането на ЕС", коментира за в. „Пари" Лиляна Маждракова - мениджър „Продажби" на „Вал София" ЕООД. Дружеството има разположени 210 ракети (реклами на спирки) в София и 10 колони. От Камарата за визуална комуникация и асоциациите за външна реклама предупредиха СОС, че ако се даде преимущество на български фирми, това ще е нарушение.

„Производството по жалбата ще се развие пред Административен съд София-град и ще започне след лятната ваканция на съда. Не можем да предвидим развитието на процеса", обясни Маждракова.

„Не съм запознат с конкретната жалба, но смятам, че решението на общинския съвет трябва да се изпълни", обясни председателят на стопанската комисия в СОС Николай Стойнев. Според него във външната реклама на София са концентрирани много интереси и много хора искат да не бъдат премахнати съществуващите сега билбордове.

Забавяне

Общината беше планирала в края на юни да обяви конкурсите за отдаване под наем на общински терени за изграждане на рекламни елементи. Това обаче още не е направено, най-вероятно заради жалбата от „Вал" АГ-Берлин.

Кметството смяташе да започне премахването на всички рекламни елементи, които са извън новата схема, според която има 1240 места за тях или сега съществуват незаконно веднага след старта на конкурсите. Главният архитект Петър Диков планираше до 30 септември да са проведени двата конкурса за външна реклама - за елементи до 4 кв. м и до 12 кв. м и да се въведе ред на аутдор пазара.

Красимира Янева

Търговете трябва да са прозрачни

Обжалвам решение на СБАЛАГ „Майчин дом" за строително-ремонтни работи в родилна зала на третия етаж на болницата, защото искам да се спазват принципите за прозрачност и обективност при обществените поръчки. За мен класирането на фирма от Перник е по неясни съображения. В търга участваха 11 фирми, като ценовите предложения бяха от около 1.1 млн. лв. до 1.3 млн. лв. Цената носеше 95 точки, а срокът за изпълнение - 5 точки.

Основният мотив, с който обжалвам, е, че не сме получили съобщение за часа и датата за отваряне на ценовите предложения. Освен това в тръжната документация имаше заложени минимални изисквания за използване на определени материали. Те са строго специфични и трябваше да отговарят на определени технически характеристики. Ние сме едни от вносителите на тези материали и знам, че са скъпи.

Основното ми съмнение е, че фирмите, които са предложили по-ниски цени от нашата, която е около 1.066 млн. лв., са предложили по-евтини материали, които не отговарят на техническите изисквания. Искам от КЗК да изиска документацията по търга и да се види дали предложените материали за ремонта отговарят на параметрите, заложени в офертата.

Ганчо Ганчев,
собственик на „Ганди инженеринг" ЕООД

> **Искам от КЗК да провери дали предложените материали за ремонта отговарят на параметрите, заложени в офертата**

Затвор за неплатени осигуровки

Строгите санкции влизат с промени в Наказателния кодекс от 1 януари 2011 г.

Неплащането на осигурителни вноски от работодателите ще се криминализира. Това стана ясно на пресконференция на министъра на труда и социалната политика Тотю Младенов, на която той отчете какво е свършило министерството през първата година от управлението на ГЕРБ.

Криминализирането на неплащането на вноски към Държавното обществено осигуряване и към здравното осигуряване ще бъде направено с допълнение в Наказателния кодекс, обясни Емил Мирославов, шеф на дирекция в социалното министерство. Това ще стане през септември, когато в Народното събрание в пакет започне гласуването на промените в Кодекса за социално осигуряване и Кодекса на труда заради пенсионната реформа.

Наказания

Работодателите, които не изпълнят задължението си да внесат осигуровки за своите работници за над 3000 лв., ще бъдат наказвани с лишаване от свобода до три години и глоба до 1000 лв., е записано в проекта за допълнение на Наказателния кодекс. Ако до приключване на съдебното следствие в първоинстанционния съд осигуровките се внесат заедно с дължимите лихви, наказанието се смекчава, като остава само санкция от 2000 лв.

За укриване на осигурителни задължения чрез неверни счетоводни документи наказанието ще е лишаване от свобода от една до пет години и глоба от 1000 до 5000 лв. Когато става въпрос за укрити или неплатени осигуровки в особено големи размери - т.е. над 12 хил. лв., наказанието за работодатели скача от две до десет години затвор и глоба от 5000 до 20 хил. лв. Ако в този случай работодателите си платят вноските с дължимите лихви до приключване на съдебното следствие, затворът ще бъде смекчен до три години, а глобата до 10 хил. лв.

Коментар

Криминализирането на неплащането и укриването на осигуровки, така както е при неплащането на данъци, отдавна е настояване на синдикатите. Работодателските организации обаче бяха изненадани, че вече е изработен проект за тази законова промяна.

Знаем за това искане на синдикатите, но не знаехме, че то вече се подкрепя и от държавата, заяви за в. "Пари" Васил Велев, председател на АИКБ. Според него наистина няма логика неплащането на данъци и осигуровки да се третира по различен начин. Ако обаче на осигуровките се гледа като на вид данък, няма защо държавата да тръби, че НОИ е национализиран, понеже 60% от пенсиите се плащат от данъци, а не от осигуровки, коментира Велев. В такъв случай няма защо да се замразява по-нататъшното намаляване на осигуровките, смята той.

След лихвената ваканция - затвор

Промяната в Наказателния кодекс трябва да влезе в сила от началото на следващата година. Новината за криминализирането идва един ден, след като министър Тотю Младенов обяви, че се предвижда лихвена ваканция за неплатени от граждани и фирми осигурителни вноски към 1 юли тази година. Първоначално министърът обяви, че преходният период за плащане само на главниците без лихвите ще бъде до средата на 2011 г. По-късно стана ясно, че тази възможност ще е само до края на тази година.

Все още НАП не е направила разчет колко пари се очаква да влязат във фондовете на Държавното обществено осигуряване вследствие прилагането на лихвена ваканция. Министър Младенов вчера коментира, че става въпрос за много повече от 300 млн. лв. неплатени осигуровки.

Мила Кисьова

▸Министърът на труда Тотю Младенов е угрижен как да попълни дефицита в НОИ СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Догодина - диференцирани прагове за самоосигуряващите се

Свободните професии ще получават обезщетения за болест върху 420 лв. месечен доход

От догодина ще бъдат въведени диференцирани минимални осигурителни доходи за самоосигуряващите се лица, съобщи министърът на труда Тотю Младенов. Това ще стане с приемането на закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2011 г. Диференциацията ще бъде направена по професии. Различно е дали си адвокат, лекар или търговец, не може за всички минималният осигурителен доход да е 420 лв., коментираха от министерството на труда.

Разминаване

В същото време ведомството на Тотю Младенов се кани да въведе съществено ограничение за самоосигуряващите се лица, което напълно обезсмисля диференцираните осигурителни прагове. С промени в Кодекса за социално осигуряване от тази есен ще се задължат всички самоосигуряващи се лица да плащат авансови вноски единствено върху минималния осигурителен доход. В момента самоосигуряващите се сами определят върху каква сума да се осигуряват - от 420 лв. минимален праг до 2000 лв. таван. От това положение се възползували жени, които, преди да забременеят, започвали да се осигуряват върху максималния доход, въпреки че получават по-ниски заплати. От социалното министерство обясниха, че когато при подаване на годишната данъчна декларация самоосигуряващите се докажат по-високи доходи от 420 лв. месечно, те ще получат разликата в обезщетението при болест или майчинство от НОИ.

▸210 хиляди са самоосигуряващите се лица в България

Против

Ограничението се очаква да бъде атакувано както от синдикати, така и от работодателски организации при обсъждането в тристранката. Ситуацията наподобява тази с фалшивите болнични листове, заради които бе променен режимът за изплащането им за всички граждани. Не е ясно дали НОИ ще изплаща лихви за отлагане на пълния размер на обезщетенията, който може да надхвърли една година.

Мила Кисьова

Овладяхме безработицата

Овладяхме ръста на безработицата, през последните четири месеца тя е паднала с 1% спрямо пиковото ниво от 10.26% през февруари. Това отчете министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов като резултат от едногодишното управление на ГЕРБ. Прекъсната е тенденцията за ръст на безработицата, започнал от декември 2008 г. заради кризата, каза Младенов. В момента в бюрата по труда има 37 хил. по-малко безработни, отколкото през февруари, каза още той. Благодарение на засиления контрол от Главна инспекция по труда за спазване на трудовото законодателство за една година работодатели са изплатили 60 млн. лв. забавени заплати, отчете министърът. А от затягането на режима за изплащане на болничните през последните месеци разходите на НОИ са намалели с 14 млн. лв.

Младенов обаче призна, че голяма част от освободените от работа хора се вливат в сивата икономика. В тази връзка съвместно с ГИТ, Националния осигурителен институт и НАП са започнали проверки по предприятия и фирми в цялата страна. За десет дни са установени 240 случая на работници без трудовоправни отношения с работодателите. 15 хил. лв. е глобата за наемане на работници на черно, припомни министърът. Той се закани, че проверките ще продължат, докато не се изчисти проблемът с неформалната заетост. За лихвената ваканция при неплатените осигуровки министърът заяви, че единственият мотив е хората да не загубят осигурителните си права. Това е много по-различно от данъците, осигурителният стаж е много важен, посочи Младенов. Той обаче подчерта, че решението за опростяване на лихвите е изцяло в ръцете на правителството и парламента.

Тотю Младенов
министър на труда и социалната политика

> **Голяма част от освободените от работа хора се вливат в сивата икономика**

ЕРП-тата завишават разходите чрез изнесени дейности

Установените в одита на ДКЕВР нарушения няма да доведат до отнемане на лицензи

Електроразпределителните дружества изнасят почти цялата си лицензионна дейност към компании от вертикалната структура, към която принадлежат. Това показва регулаторният одит на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), обхванал дружествата "ЧЕЗ Електро България" АД и "ЧЕЗ Разпределение България" АД (от структурата на "ЧЕЗ България" ЕАД), "Е.ОН България Мрежи" АД и "Е.ОН България Продажби" АД ("Е.ОН България" ЕАД) и "ЕВН България Електроразпределение" АД и "ЕВН България Електроснабдяване" АД (EVN Bulgaria). Нарушавайки изискванията на ДКЕВР, допускащ този вид прехвърляне единствено при изключителни обстоятелства, компаниите са накърнили независимостта си, заключава докладът. Фирмите често са се договаряли и с външни консултантски и управленски партньори, което също е неправомерно.

Глоби

Според законовите разпоредби ЕРП-тата може да бъдат глобени със суми от 20 хил. лв. до 1 млн. лв. за установените нарушения. Предстои ДКЕВР да вземе решение за конкретния им размер. Смятам, че дружествата ще приведат лицензионната си дейност в съответствие с изискванията в необходимите срокове и няма да се стигне до крайни действия - отнемане на лицензи, коментира председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев. Необходимо е в следващите месеци да бъдем съвсем ясни как да се развива бизнесът на разпределителното дружество, така че да се осигури конкуренция и на ниво средно и ниско напрежение, обясни още Семерджиев. Това ще позволи подобряване качеството на услугите и ще създаде условия дори за намаляване на цените на крайните потребители, посочи той.

Липсва документация

Сред другите сериозни нарушения в "ЧЕЗ България" ЕАД и EVN Bulgaria са непредоставяне или осигуряване само на частична документация по изисканата информация, съобщават от ДКЕВР. И трите групи са сключили договори за по 3-5 години, с което са създали условия за изкуствено и необосновано увеличаване на разходите, показва одитът. Става въпрос за изнасянето на дейности, за извършването на които дружествата са получили разрешението си. Условията и разходите за тях не съответстват на изискванията на лиценза.

Прехвърляне на топката

Установено е, че "ЧЕЗ Разпределение България" АД, "ЕВН България Електроразпределение" АД и "Е.ОН България Мрежи" АД са прехвърлили почти всичките си лицензионни дейности на дружества, принадлежащи към същата вертикална структура - "ЧЕЗ България" ЕАД, "ЧЕЗ Лабораторис България" ЕООД, "Е.ОН България" ЕАД, "ЕВН България Електроразпределение" АД, EVN Bulgaria, "Региоком" ГмбХ, Германия и ЕВН АГ, Австрия.

По този начин трите дружества са нарушили изискванията на лицензионните си договори, според които разходите по дейността трябва да са възможно най-ниски с тенденция към намаляване. Допълнително пренебрегнато е постановление на ДКЕВР, според което изнасянето на лицензионна дейност към дружества от същата вертикална структура се допуска единствено при изключителни обстоятелства, и то при пазарни условия и възможно най-ниските разходи. Друга установена неправомерност е липсата на центрове за обслужване на клиенти при самите лицензианти. Вместо това потребителските централи отново са изнесени към външните дружества.

Марина Узунова

На този етап няма да се отнемат лицензи от електроразпределителните дружества, каза председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Нарушения
Няма системи за управление на качеството

- Освен нарушения по взаимоотношенията с трети страни ДКЕВР е отчела и редица оперативни и административни нередности. На първо място, нито едно дружество не е изготвило и не поддържа система за управление на качеството.
- И в двете компании от структурата на "ЧЕЗ България" ЕАД и "Е.ОН България" ЕАД не са сключени договори между самите дружества и членовете на надзорния и управителния съвет, което е пряко нарушение на изискванията на Търговския закон.
- Двете дружества са получили заеми за повече от една година без разрешението на ДКЕВР, пренебрегвайки постановеното от Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката.
- Други пропуски са допускането на едни и същи лица да участват в УС и НС както на "Е.ОН България" ЕАД, така и на EVN Bulgaria. Това е пряко нарушение на Закона за енергетиката.
- Комисията е установила и неспазване на Закона за обществените поръчки от страна на EVN Bulgaria при избора на изпълнители по каквито и да е договори.

"Шеврон" иска да добива шистов газ у нас

Американският посланик Джеймс Уорлик (вляво) и Иън Макдоналд, вицепрезидент на "Шеврон", представиха официално намеренията на фирмата да добива газ в България

България има потенциал за 25 млрд. куб. м годишно

Представителите на компанията "Шеврон" и американският посланик Джеймс Уорлик се срещнаха с премиера Бойко Борисов, за да му обяснят плюсовете от добиването на шистов газ. Според посланик Уорлик. добивът на шистов газ може да промени газовия пазар не само в страната, но дори в целия район.

Искания

Американската фирма ще иска от страната да й позволи да започне проучвания за наличието на залежи от шистов газ у нас. "Според предварителни проучвания в България може да се добият 25 млрд. куб. м годишно от този природен ресурс", заяви Джеймс Уорлик. Още през май дружеството е кандидатствало за това разрешително и се надява съвсем скоро да получи отговор. Ако бъдат одобрени исканията й, сеизмичните проучвания на районите ще продължат около 5 години. След като те приключат, ще стане ясно дали в района има залежи на шистов газ.

Засега компанията "Шеврон" иска да прави проучвания в Североизточна България при границата с Румъния. Според представителите на фирмата този район е с най-голям потенциал за добив на шистов газ.

Опит

Компанията има опит в добива на този природен ресурс в САЩ, но и там все още работата е на много начален етап. "В Европа проучвания са правени в Полша и Румъния", обясни Иън Макдоналд, вицепрезидент на "Шеврон". По думите му на Стария континент все още не се добива шистов газ.

Неясноти

Все още не е ясна цената, при която ще се добива природният ресурс, както и тази, на която може да бъде продаван. Представители на американската компания не бяха категорични за пълната безопасност при начините за добиване на природния ресурс. Шистовият газ се различавал от конвенционалния по това, че не се намира под високо налягане, което изключва възможността да се получи изпускане в околната среда.

Николета Цветкова

5 депутати от ГЕРБ се спрягат за зам.-шеф на Народното събрание

Анастас Анастасов СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Шефът на вътрешната комисия Анастас Анастасов е едно от спряганите имена

Пет имена се спрягат за зам.-председател на Народното събрание след овакантеното място на Лъчезар Иванов. Това са депутатите от ГЕРБ Анастас Анастасов, Красимир Ципов и Живко Тодоров. Ципов е зам.-председател на вътрешната комисия, Тодоров е член на ръководството на ГЕРБ и зам.-председател на външната комисия, а Анастасов е председател на вътрешната комисия на парламента.

Сред другите кандидатури за заместник на Цецка Цачева са съпредседателите на ГЕРБ Красимир Велчев и Тодор Димитров. Според депутатите от партията решение кой да бъде назначен щял да вземе премиерът Бойко Борисов.

Бойко ще реши

Изпълнителната комисия на ГЕРБ ще предложи кой да бъде заместник-председател на Народното събрание и председател на здравната комисия, така коментира вече бившият председател на парламента Лъчезар Иванов.

В края на миналата седмица председателят на парламента Цецка Цачева заяви, че по време на днешното пленарно заседание ще стане известен заместникът на Лъчезар Иванов. ГЕРБ търсят и човек, който да оглави ръководния пост в здравната комисия, който Иванов също оваканти. Предстои да бъде назначен и председател на столичната организация на ГЕРБ, което е третият пост, който Лъчезар Иванов сдаде.

Гербери вехнат

Оставките в ГЕРБ валят като дъжд. Очаква се Изпълнителната комисия на партията да освободи и председателя на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове Светлин Танчев и заместник-председателя на здравната комисия Пламен Цеков. Скандалът около тях се завихри заради лобистки текст, свързан със Закона за контрол върху наркотичните вещества, който беше обнародван в "Държавен вестник".

ЕС започна наказателна процедура за свръхдефицит

До началото на 2011 г. дупката в бюджета трябва да бъде намалена с 0.8%

Европейският съюз официално задейства процедура по свръхдефицит срещу България, Дания, Финландия и Кипър. Това стана ясно от срещата на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН), в която участва и българският финансов министър Симеон Дянков. Така общият брой на страните членки с такава процедура достигна до 24. Тази процедура не важи само за Естония, Швеция и Люксембург. До 13 януари 2011 г. и четирите страни заедно с България трябва да предприемат мерки за намаляване на бюджетния дефицит до 3%. На България се препоръчва да свие дефицита си с 0.75 процентни пункта до 2011 г., е заявил Симеон Дянков пред български медии в Брюксел.

Новината за официалното задействане на процедура по свръхдефицит се очакваше, тъй като за тази година правителството планира да приключи годината с 3.8% на начислена база (както европейската статистика го отчита). Толкова беше и ревизираният за 2009 г. бюджетен дефицит.

Миналата седмица правителството актуализира бюджет 2010 и дупката в хазната беше коригирана от 0.8 до 3.8%, приходите намалени с 2 млрд. лв., а разходите увеличени с близо 900 млн. лв.

Според разчетите на правителството тази година у нас ще е налице 1% ръст. В същото време обаче разчетите на Еврокомисията са за продължаващ спад на икономиката ни.

Различни сметки

Заради различните прогнози и начините на изчисляването на бюджетния дефицит през септември у нас ще пристигне делегация на Евростат, която ще провери каква е методиката за изчисляването на дефицита. Финансовото министерство изчислява дефицита на касова основа (той е на база на платените, а не начислени разходи), т.е. всичко, което е разплатено, докато европейската статистика го пресмята на начислена база (взима под внимание и всички задължения, дори и неразплатените). Това беше и причината за голямото разминаване между европейската и българската статистика. За 2009 г. по родната методология дефицитът беше ревизиран на 4.8%, а по европейската е 3.9%.

В макрорамката за следващата година, която Дянков вчера е представил пред ЕКОФИН, е заложен под 2.7% дефицит и 3% ръст на икономиката ни.

Под лупа

В началото на юни ревизираният дефицит за миналата година сериозно усъмни Европейската комисия. Тогава еврокомисарят по икономическите и валутните въпроси Оли Рен каза, че комисията се съмнява в качеството на българските статистически данни. Имаме известни съмнения относно българската статистика.

Притесненията ни са свързани с промяната на планирания бюджетен дефицит, обясни говорителят по финансовите и икономическите въпроси на ЕК Амадеу Алтафаж. По думите му правителството е нарушило евро-

Европейската комисия дисциплина и да ограничи

Фонд "Земеделие" удължава срока за прием на проекти по селската програма

Вече се издават удостоверения за заявените декари през 2010 г.

Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) удължава приема на европроекти за някои от дейностите по трите мерки на Програмата за развитие на селските райони (вж. карето). Срокът за приема на заявления изтича на 18 юли, но те ще може да бъдат подавани до края на работния ден в понеделник - 19 юли, включително. За улеснение на кандидатите по програмата в областните дирекции на ДФЗ ще бъдат осигурени дежурни екипи от експерти, които ще работят и през почивните дни, съобщиха от ведомството, ръководено от Калина Илиева.

След 19 юли трите мерки остават отворени до 15 август, но само за прием на проектни предложения, които предвиждат инвестиции, свързани с новите предизвикателства по линия на Европейския план за икономическо възстановяване (ЕПИВ).

Междувременно от ДФЗ обявиха и че областните дирекции на фонда започват да издават удостоверения за заявените декари по Кампанията за директни плащания 2010. Чрез тези удостоверения земеделските стопани могат да кандидатстват за кредити пред банките. Списъкът с одобрените трезори включва общо 23 банки.

Удостоверенията ще се издават по образец и ще съдържат уникален регистрационен номер на кандидата, неговия IBAN на сметка, общия размер на заявените площи по Системата за единно плащане на площ и Схемата за национални доплащания на площ, както и очаквания размер на субсидията на хектар за всяка от схемите.

Дарина Черкезова

Мерките

- На 18 юли изтича срокът за подаване на проекти за някои дейности по:
- Мярка 123 "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти";
- Мярка 311 "Разнообразяване към неземеделски дейности";
- Мярка 312 "Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия".

Калина Илиева

е препоръчала на финансовия министър Симеон Дянков да засили фискалната бюджетните разходи

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

пейските договори, като е ревизирало дефицита за 2009 г. и със закъснение е информирало Брюксел.

Освен това ЕК недоумява защо от балансиран бюджет (0.7% дефицит) за 2010 г. българското правителство го ревизира до 3.9%.

Гръцката нишка

Съмненията на Еврокомисията не са само по отношение на българските фискални данни. Пожарът избухна в Гърция, която се оказа, че е подправяла документи и данни, за да подобри финансовото си положение. Именно това е и причината властите в Брюксел да се отнасят скептично към данните на всяка една от страните членки на ЕС. Ситуацията със свръхдефицитите ескалира дотам, че вече всяка страна е виновна до доказване на противното.

Биляна Вачева

Стратегията за миннодобивния отрасъл ще е готова до края на 2010 г.

По производителност браншът се доближавал до средните показатели в ЕС

Стратегията за развитие на миннодобивния отрасъл в България трябва да бъде готова до края на годината. Това обеща министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков по време на посещението си в минно-обогатителния комплекс "Асарел Медет" в Панагюрище.

По думите му и изработването на Закона за подземните богатства вече е в напреднала фаза. С новото законодателство за пръв път ще се създаде единен орган за управление, проучване и предоставяне на концесии за добив на подземни богатства и геоложки изследвания.

Един от най-важните сектори

"Миннодобивната промишленост е много важна за България и всъщност е една от най-добре развиващите се през последните години - и преди кризата, и сега, в условия на криза", коментира Трайков по време на визитата си в Панагюрище. Производителността на труда в миннодобивния бранш е една от най-високите у нас и се доближава в най-голяма степен до средните стойности за ЕС, каза министър Трайков.

Плановете на бизнеса

За тази година "Асарел Медет" има инвестиционна програма в размер на 114 млн. лв., съобщи изпълнителният директор на компанията Лъчезар Цоцорков. Средствата ще бъдат инвестирани в разширяване на мощностите и внедряването на нови технологии.

"Асарел Медет" беше поредното предприятие, в което Трайков отива на лично посещение. От началото на юли министърът тръгна на обиколка на големите потребители на природен газ и електроенергия с идеята да се запознае със състоянието им и отражението на цените върху тяхното производство, както и да проучи евентуалните възможности за оптимизация на разходите им.

Дарина Черкезова

Миннодобивната промишленост е една от най-добре развиващите се през последните години - и преди кризата, и сега, в условия на криза, каза министър Трайков по време на посещението си в "Асарел Медет"

Евросъюзът дава 150 млн. EUR компенсация за АЕЦ "Козлодуй"

Общият размер на компенсациите ще достигне 300 млн. EUR

Съветът на Европейския съюз по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН) е дал съгласие за отпускане на 150 млн. EUR на България като компенсация за спирането на блокове от първи до четвърти на атомната централа "Козлодуй". Това стана ясно от официално съобщение на Министерството на финансите след края на срещата в Брюксел.

Председателят на ЕК Жозе Барозу е одобрил новата компенсация за спрените блокове на атомната електроцентрала

СНИМКА REUTERS

Предназначение

Средствата, които ЕКОФИН ще отпусне, са и за повишаване сигурността на енергийните доставки и енергийната ефективност. Въпросът за субсидирането беше поставен още през септември миналата година на среща на министър-председателя Бойко Борисов с председателя на ЕК Жозе Барозу. Според споразуменията общата сума, която страната ще получи, е 300 млн. EUR. Те са за периода от 2010 до 2013 г. по програмата за извеждане от експлоатация на старите блокове на АЕЦ "Козлодуй".

Последици

Спирането на 4-те блока на българската електроцентрала може да доведе до енергийна криза на Балканите, твърдят експертите. В момента България е четвъртият по големина износител на електроенергия в Европа. Според специалистите затварянето на реакторите води до рязък спад на енергията, която е насочена към чуждестранните пазари.

МВР увеличава глобите за нарушения по пътищата

Промени в Закона за движение по пътищата трябва да бъдат въведени до края на септември

По-високи санкции ще има за шофьорите, които нарушават правилата за движение. Изменението в размера на санкцията е предвидено да се направи с промените в Закона за движение по пътищата. Това стана ясно след заседанието на Държавно-обществената консултативна комисия по безопасността на движението. Тя предлага събраните суми да бъдат насочени за подобряване на пътната инфраструктура или за технически съоръжения на пътя, като камери например.

Законова рамка

Законът за движение по пътищата трябва да бъде променен до края на септември тази година. Целта на измененията е да се намали смъртността по пътищата на страната с приблизително 40%. Това би следвало да доведе и до спад на травмите от катастрофи с до 20%. В стратегията, която цели повишаване на сигурността на пътищата, има предвидени не само промени в регламентите за движение и размера на санкциите. Тя предвижда и подобряване на пътната инфраструктура, която също е предпоставка за инциденти по време на шофиране.

Масови нарушения

Според данни на МВР най-масово шофьорите не спазват правилата за движение след употреба на алкохол. Друго често нарушение е управляването на автомобил от лице, което няма необходимата правоспособност, както и неспазването на скоростните ограничения. "Това са трите нарушения, които годишно водят до най-много убити по пътищата на страната", твърди вътрешният министър Цветан Цветанов.

Финансовите министри на ЕС защитиха стрес тестовете

На двудневната среща в Брюксел беше разгледан въпросът как да постъпят банките, които се провалят на този тест

Финансовите министри от 27-те европейски страни защитиха стрес тестовете, които се провеждат в 91 банки из целия блок. Това стана ясно на срещата им в Брюксел в понеделник и вторник.

Един от основните въпроси беше какво ще се случи с тези банки, които не успеят да го издържат. Някои анализатори предвиждат, че между 10 и 20 финансови институции ще се нуждаят от милиони евро за капитализация. Откъде ще дойдат тези средства?

Буфери

Ако една банка покаже, че е финансово уязвима, тя трябва да се опита сама да набере необходимите й средства. Това мнение беше коментирано от холандския финансов министър Ян Кеес де Ягер и еврокомисаря по икономическите и паричните въпроси Оли Рен. Според тях банките трябва първо да се обърнат към пазарите, за да си изградят капиталови буфери.

Държавни помощи

Ако капиталовите пазари не се окажат достатъчен източник на средства, следващата стъпка е помощ от държавата. Според германския финансов министър Волфганг Шойбле това трябва да става "в най-лошия случай". "Ако се окаже, че дадена банка има твърде малко капитал, тя трябва или да набере капитал, или да намали баланса си. Ако не може да го направи сама, държавата ще трябва в най-лошия случай да направи това, което ние направихме в Германия преди две години по време на кризата със стабилизиращия фонд за банките, коментира Шойбле. Германският спасителен фонд за банките, известен като Soffin, беше учреден след фалита на Lehman Brothers Holdings Inc. през 2008 г. и възлизаше на 480 млрд. EUR.

Фонд за стабилност

Страните от еврозоната гласуваха създаването на Европейски фонд за финансова стабилност (ЕФФС) в размер на 440 млрд. EUR. Първоначалната идея беше средствата да се предоставят на правителствата, които имат затруднения да се финансират от капиталовите пазари. По-късно беше предложена идеята средствата да се изпращат директно на банките. Целият този план обаче може да пропадне според някои, след като новото правителство на Словакия отказа да участва в този фонд.

Друго важно решение от срещата беше за икономическото управление на ЕС и за по-големи санкции спрямо страните с голям дефицит, които включват и задържане на евросубсидии за селското стопанство и общините.

На срещата в Брюксел еврокомисарят по икономическите и паричните въпроси Оли Рен (в ляво) предупреди правителствата да са готови да задействат необходимите спирачки в случай на финансова уязвимост за банките СНИМКА REUTERS

Инфлацията на Острова спадна до 3.2%

Увеличението на цените обаче е повече от прогнозите на икономисти и правителство

Инфлацията във Великобритания достигна 3.2% през юни. Това изненада икономистите, и правителството, които очакваха тя да е не повече от 3%.

Движение нагоре

Потребителските цени скочиха с 3.2% спрямо година по-рано в сравнение с 3.4% през май, обяви вчера националната статистическа служба в Лондон.

Нарастването на цените беше водено от транспорта заради по-високите цени на горивата и маслата, както и от хотелите и ресторантите, показват данните. Всички цени са отчели повишение с изключение на облекла и обувки, при които имаше сезонни намаления.

Основната инфлация, която изключва цените на храни, цигари, алкохол и енергия, нарасна от 2.9% през май на 3.1% през юни. Това е най-високата стойност от 1997 г., откакто се води статистиката.

Инфлацията на цените на дребно, която измерва стойността на живота и се използва при определяне на заплатите, е намаляла леко на 5% през юни от 5.1% през предишния месец.

Опасения и прогнози

Икономистите се опасяват, че инфлацията може да засегне повече сектори на икономиката и това да накара банките още повече да затегнат монетарната си политика. Правителството запази мерките за стимулиране на икономиката при криза и задържа основния лихвен процент на рекордно ниско ниво с цел да подпомогне икономическото възстановяване във време, когато то предприема най-големите съкращения в разходите от половин век насам.

БВП е нараснал с 0.3% през първото тримесечие на тази година спрямо 0.4% през последните три месеца на 2009 г. МВФ миналата седмица намали прогнозата за растеж на британската икономика на 1.2% за тази година и 2.1% за 2011 г. Предишната прогноза от април беше за нарастване съответно с 1.3 и 2.5%.

Инфлацията засегна всички цени без облекла и обувки СНИМКА BLOOMBERG

Износът и вносът на САЩ нараснаха през май

Търговският дефицит на страната обаче е най-голям от година и половина

Търговският дефицит на САЩ нарасна до 42.3 млрд. USD през май от 40.3 млрд. USD през април, обяви министерството на търговията. Това е най-големият дефицит от ноември 2008 г. На месечна база се отчита най-голяма стойност от февруари.

Цифри

Вносът се е увеличил с 2.9% до 194.5 млрд. USD, което е най-много от октомври 2008 г. Износът също отбелязва ръст от 2.4% до 152.3 млрд. USD, което е връх от септември 2008 г.

За първите пет месеца на годината дефицитът възлиза на 197.8 млрд. USD, което е доста над стойността от 143.7 млрд. USD за същия период година по-рано.

Детайли

Вносът само на стоки за потреблението е скочил с 3.1% до 161.7 млрд. USD. Другото голямо перо е внос на автомобили, чийто скок е с 12.8% на месечна база. Износът на стоки е нараснал с 2.8% до 107.2 млрд. USD.

Търговският дефицит с Китай достигна 22.28 млрд. USD през май спрямо 19.31 млрд. USD през април и спрямо 17.48 млрд. USD за май миналата година. През май най-голям е бил вносът от Индия.

Стойността на стоките, внесени в Америка през май, надвишава тази на изнесените от страната СНИМКА BLOOMBERG

Инвеститорите в Германия остават песимисти

Несигурността около стрес тестовете за банките притеснява бизнеса

Доверието на инвеститорите в Германия падна през юли за трети пореден месец. Причините са все още надвисналата опасност от дълговата криза в Европа и предстоящите стрес тестове на банките.

Данни

Днес центърът за икономическо изследване в Европа ZEW обяви, че индексът на очакванията на анализатори и инвеститори, който се опитва да предвиди развитието шест месеца напред, е паднал до най-ниското ниво от 15 месеца до 21.2 пункта от 28.7 през юни. Прогнозата на икономистите от Bloomberg беше той да стигне до 25.3 пункта.

Съмнение

Регулаторите в страните от еврозоната обявиха провеждането на стрес тест за 91 банки и обявяване на резултатите преди края на месеца. "Инвеститорите обаче все още не са убедени дали резултатите ще бъдат надеждни, или ще бъдат политически мотивирани. Това отношение може да бъде наречено здравословно недоверие и то създава атмосфера на несигурност", коментира Герд Хасел, икономист от BHF Bank от Франкфурт.

Добри резултати

Последните данни показват, че икономиката е забързала ход през второто тримесечие. Износът е скочил с 9.2% през май, безработицата е паднала през юни, а доверието на бизнеса е достигнало двегодишен връх. Индексът на ZEW, който измерва настоящите условия, за първи път от две години отчита положителна стойност, като скача от минус 7.9 пункта през юни до 14.6 пункта през този месец.

1.9%

се очаква да нарасне най-голямата икономика в еврозоната през тази година според прогноза на Bundesbank от 11 юни

14.6

пункта достигна индексът, измерващ настоящите условия, като отчита първа положителна стойност от две години

7.5

пункта е паднало инвеститорското доверие през юли в Германия

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Решение

„Енемона” раздаде 1.6 млн. лв. дивидент

Инженерингова компания „Енемона” АД ще раздаде общо 1.64 млн. лв. дивидент за притежателите на обикновени акции в компанията. Решението е одобрено на проведено общо събрание, на което акционерите са одобрили на всяка ценна книга да бъдат раздадени 12.6 ст. брутен дивидент. Право на дивидент имат вписаните като акционери в Централен депозитар до 26 юли 2010 г. Последната дата за сключване на сделки с акции, които дават право на дивидент, е 22 юли 2010 г. На сесията вчера бяха сключени 2 сделки за 55 обикновени ценни книжа на „Енемона”. Цената на затваряне се понижи с 2.53% до 7.31 лв., което означава пазарна капитализация от 87.2 млн. лв. Последната сделка с привилегированите акции на синия чип е от 9 юли, когато едва 2 лота смениха собственика си.

Total и Anadarko искат да търсят нефт в български води

Интерес към процедурата на българското правителство проявяват и други световни гиганти

Международни петролни компании като Total и Anadarko Petroleum са проявили интерес към процедурата за проучване за нефт и газ в Черно море.

Това съобщи управителят на Deloitte Bulgaria Илиан Василев, цитиран от Bloomberg. Правителството в момента събира заявления за дълбоководно сондиране в блока “Силистар”, който е разположен на 6940 кв. км в южната част на българската акватория. Срокът на разрешението за търсене и проучване, решение за което Министерският съвет взе в началото на октомври 2009 г., е пет години. Deloitte е консултант на българското правителство.

Тръжните документи може да бъдат купени до края на месеца, каза Василев. Международните компании проявяват интерес към процедурата, тъй като това е първото разрешение за дълбоководно сондиране, което се предлага от България, поясни той.

В Черно море подобни проекти се разработват в турската акватория, където в момента има три такива кладенеца, докато България и Румъния досега са проучвали само плитките си крайбрежни води. Липсата на опит и оборудване не позволява на местните компании да реализират такива сондажи.

За последните десет години турската държавна петролна компания Turkiye Petrolleri е инвестирала 5 млрд. USD в проучване на находища в Черно море. Открити са 10 залежа, които са достатъчни да задоволят нуждите на страната за 40 години.

Процедурата в България съвпада с опитите на Европейската комисия да ограничи дълбоководните сондажи след разлива в Мексиканския залив. Брюксел призова европейските правителства да не издават разрешения за проучвания за период от шест месеца. Единият от кандидатите - Anadarko Petroleum, има дял в находището Макондо в Мексиканския залив, където на 20 април се взриви платформата на BP.

Дълбоководно сондиране в акваторията на Черно море до момента е имало само в турски води, докато България и Румъния са проучвали плитките си крайбрежия

СНИМКА BLOOMBERG

“Мини Марица-изток” ЕАД излезе на 6.5 млн. лв. печалба

Най-голямото у нас въгледобивно предприятие продава на електроцентралите най-евтините въглища в Европа

Компанията понижава цената на въглищата

“Мини Марица-изток” ЕАД отчита печалба от 6.549 млн. лв. за шестмесечието на 2010 г. Това обяви изпълнителният директор на компанията Тодор Тодоров.

Резултат

Преди година “Мини Марица-изток” ЕАД беше на загуба в размер на 17 млн. лв. Стабилизирахме финансовото състояние на дружеството за изминалата година, коментира резултатите Тодоров.

Това е позволило на ръководството на “Мини Марица-изток” ЕАД да вземе решение да намали цената на лигнитните въглища с 4%. Най-голямото у нас въгледобивно предприятие продава на електроцентралите най-евтините въглища в Европа.

Цена

Ниската цена на въглищата дава сериозен потенциал на България да произвежда най-евтината електроенергия в Европа, казват от ръководството на дружеството. При всички случаи новата цена на въглищата ще се отрази на размера на приходите ни, но това няма да ни уязви в такава степен, че да изпаднем в някаква несъстоятелност.

Рискът е много по-мерен и намалението на цената на въглищата няма да е за сметка на фонд “Работна заплата”, нито за сметка на съпътстващите разходи, каза изпълнителният директор на “Мини Марица-изток” ЕАД Тодор Тодоров.

Мерки

Ако през последната една година не бяхме предприели необходимите мерки, сега въглищата щяха да бъдат с около 25-30% по-скъпи, категорични са от ръководството. Без предприетите от нас оздравителни мерки електроенергията щеше да бъде с около 5-7% по-скъпа, допълват от ръководството.

Оценка

Качеството на туризма в България куца

Качеството на туристическите услуги в България не отговаря на високите им цени. Това коментира посланикът на Украйна в България Виктор Калник. Според него това е една от главните причини, поради която украинските туристи предпочитат да прекарат почивката си в Турция. Той посочи, че друга причина, поради която туристите се отказват от България и се насочват към други държави, е визовият режим. Лошото развитие на икономическото сътрудничество също възпрепятства потока от украински туристи, смята Калник. Той подчерта, че това, което пречи най-много на бизнеса на Украйна с България, е икономическата криза. За разлика от България обаче Украйна вече е успяла да излезе от затрудненията и отчита ръст от 5% на брутния вътрешен продукт.

Експанзия

"Адвент" отваря офис в Турция

Международният фонд за дялови инвестиции "Адвент Интернешънъл" откри представителство в Турция. Офисът, който се намира в Истанбул, е осемнадесетият международен офис на "Адвент" и ще бъде управляван от директора Дан Морган. "Адвент" работи активно на турския пазар от 2001 г. Инвестициите на фонда в Турция включват Unmas (Uno), водещ производител на пакетиран хляб и хлебни изделия, и Roma Plastik, световен лидер в производството на ъглови ленти за мебели. Чрез специално създадено за целта дружество "Адвент" наскоро придоби българската бутилираща компания "Девин". Производителят на едноименната минерална и трапезна вода беше делистван от Българската фондова борса, след като "Адвент" придоби достатъчен пакет акции за това. През последните 5 години "Адвент" е набрала в глобален мащаб инвестиции от 15.5 млрд. EUR.

И „Алма тур" ще погаси облигациите си предсрочно

Туроператорът трябва да плати на кредиторите си 4 млн. EUR главница

Туристическата компания „Алма тур БГ" АД се нареди сред емитентите на облигации, които искат да погасят предсрочно дълговите си книжа. Това показва съобщение на банката довереник ОББ, публикувано на сайта на фондовата борса.

Параметри

„Алма тур" трябваше да плати 500 хил. EUR главница на 16 август 2010 г. Компанията обаче иска да изплати всичките оставащи 4 млн. EUR по дълговите си книжа на тази дата.

В писмото си туристическото дружество обявява, че не е необходимо учредяване на допълнително обезпечение на настоящи и бъдещи вземания на „Алма Тур Хотел Атлас" ООД. Туроператорът посочва, че ако не успее да осигури средствата за предсрочното погасяване на облигациите в посочения срок, ще спази задълженията си по приетия погасителен план и веднага ще пристъпи към учредяване на залога.

Залогът беше поискан от облигационерите като условие да разрешат преструктурирането на дълга. На проведеното на 9 март тази година общо събрание кредиторите на компанията се съгласиха да удължат срока за амортизационно плащане с една година до 16 август 2012 г.

Кредиторите поставиха още няколко искания, преди да дадат зелена светлина за промяната на параметрите. Едно от тях беше „Алма тур" да не може да се разпорежда с имуществото си без предварителното съгласие на облигационерите. Докато не бъдат изплатени дълговете, туристическата компания ще трябва да иска одобрение от кредиторите и при разпределянето на дивиденти. Друго искане на кредиторите е „Алма тур" да увеличи собствения си капитал, което да е задължително с парична вноска. Беше повишен и годишният лихвен процент, който достигна ниво от минимум 9% годишно спрямо 6-месечния EURIBOR + 4% в началото.

▸ Все повече компании искат да погасяват предсрочно облигациите си

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Мода

След като в началото на 2010 г. започнаха да гърмят облигационни емисии, от началото на юни ситуацията се обърна на 180 градуса и емитентите с опция за предсрочно погасяване започнаха един след друг да се възползват от правото си да погасят задълженията си.

Началото постави „Метизи", което взе кредит, за да изплати 2 млн. лв. главница и лихви. Последва го „ФеърПлей Интернешънъл" АД, което също изкупи цялата си емисия облигации от пазара. От компанията тогава заявиха, че ще рефинансират облигационната си емисия с банков кредит, тъй като това ще е по-евтино. Последно на хорото за предсрочно погасяване се хвана „Елана холдинг" АД, което в началото на юни изкупи обратно облигациите. Финансовият холдинг направи това две седмици преди падежа на дълговите книжа. Обяснението на дружеството беше, че операцията е финансирана чрез средства на мажоритарния собственик в комбинация с дългосрочно банково финансиране, свързано с реализацията на проекта, който представляваше обезпечение на емисията. Облигациите на „ФеърПлей" и „Елана" бяха сред емисиите, които бяха разсрочени под различни форми от кредиторите.

Атанас Христов

София е трета по спад на наемите на търговските улици в ЕС

Поевтиняването е около 40% за последните три години и между 20 и 30% за последната

Наемите на магазините на големите търговски улици в София са се свили с 38% за последните три години. Това класира столицата на трето място по спад на цените на такива търговски площи в рамките на Европейския съюз (ЕС). Обобщените данни са на консултантската компания CB Richard Ellis (CBRE). Според нейните изчисления средните наеми на първокласните търговски обекти извън моловете в София вече са достигнали 40 EUR/кв. м на месец.

Много надолу

През последната година спадът в наемите на обектите на търговските улици се е ускорил, отчитат от CBRE. За година те са се свили с 27.27%, а само за последното тримесечие - с 11.11%.

Преди дни и от Colliers International отчетоха двуцифрен спад на наемите на търговските улици в България. За първото полугодие те са спаднали средно с около 20%.

Сравнение с другите

Най-голям спад в ЕС са отчели наемите в Букурещ, които за последните три години са се свили с 50%. Второто място е за Дъблин, където наемите са паднали с 47.50%. Ирландската столица отчита и най-големия спад за последната година - 38.24%.

В същото време наемите на повечето пазари в ЕС остават без промяна за последната година. Има примери и за градове, в които са отчетени ръстове - в Хага и Берлин има увеличаване на наемите съответно с по 16 и 4%.

Извън общността

Спадът на наемите на търговските улици в София е сравним с този на пазари извън ЕС като Москва. Там е отчетено свиване от 38.55%.

Извън общността най-голямо понижение има в Дубай - 56%, и в Йоханесбург - около 42%.

▸ Около 40 EUR/кв. м на месец вече излиза наемът на първокласен магазин на търговска улица в София

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Цитат

„Светът има нужда от повече от три големи рейтингови агенции

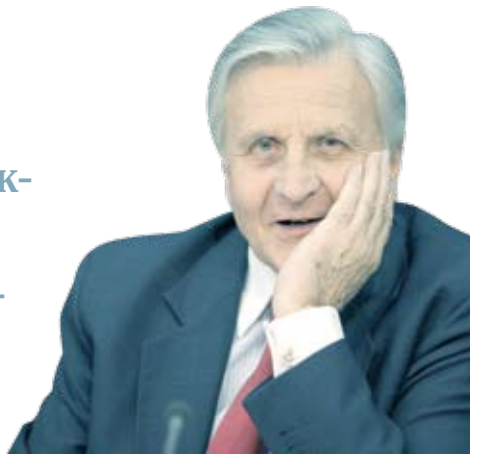

▸ **Жан-Клод Трише,** председател на ЕЦБ

Проблем

ГБС ремонтира новопостроен участък

Строителното дружество "Главболгарстрой" започна ремонт по Южната дъга на Софийския околовръстен път. Строителството на трасето беше завършено преди около месец, а изпълнителите дадоха гаранция за качество 10 години. Сега от ръководството на компанията продължават да твърдят, че няма проблем с качеството на материалите, асфалта или процеса на неговото полагане. Според тях появилите се дупки и неравности по настилката са причинени от канализация за отвеждане на дъждовните води от кварталите Бояна и Драгалевци. Водата се е стичала по улиците, като е навлизала под основата на асфалта и е причинила щетите. "Главболгарстрой" обещава проблемите с асфалтовата настилка да бъдат отстранени в кратки срокове. Агенция "Пътна инфраструктура"обяснява, че са приключени проверките по качеството на строителството на участъка.

Още седем компании ще чистят София от есента

"Титан" ще събира боклука в 9 столични района

Седем фирми и консорциуми са класирани на конкурса за избор на изпълнители на дейностите по сметосъбирането, сметоизвозването, по лятното и зимното почистване на София. Кметът на София Йорданка Фандъкова е подписала заповедта с класирането на кандидатите. Осмата фирма - "Заубермахер България", вече чисти от 1 май част от "Триадица" "Младост", "Люлин", "Овча купел" и "Витоша".

Монополистът

Два консорциума с участието на фирма "Титан", която и сега чисти столицата, спечелиха и ще събират боклука в три зони - първа, втора и седма. "Титан София - център" и "Титан София - изток" ще чистят районите "Възраждане", "Оборище" и част от "Триадица" и "Искър" , "Панчарево" и "Кремиковци". Два консорциума с участието на друга фирма, занимаваща се с почистването на София в момента, "АЕС Х" - "АЕС Х-Баптел" и "АЕС Х-РТК", са класирани за почистващи фирми в четвърта зона, включваща районите "Илинден", "Надежда", "Сердика", както и в пета зона, в която са "Банкя", "Връбница" и "Нови Искър".

За почистването на трета зона с районите "Изгрев", "Слатина" и "Подуяне" е класирана "А. С. А. България" ООД, а за почистването на шеста зона, в която са районите "Красно село" и "Красна поляна" - консорциумът "Щабаг Умвелт Сървиз".

Отстранените

Още преди отварянето на ценовите оферти бяха дисквалифицирани 6 от 14-те участника. Това са компанията "Екобулсорт", общинската фирма "Чистота - Искър", обединение "Еко Нелсън", консорциумите "Уейст солюшънс", консорциумите "Титан София - запад" и "Унитрейд чистота". Те още не са получили мотивите за отстраняването си.

Красимира Янева
Михаил Ванчев

▸ **Йорданка Фандъкова** СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Компенсация

Пловдив ще получи 4-5 млн. лв.

▸ "Премиерът Бойко Борисов пое ангажимент да преведе до дни 4 или 5 млн. лв., а остатъкът до 15 млн. лв., предвидени за тази година, да дойдат в Пловдив най-късно през октомври."

▸ Това съобщи кметът на Пловдив Славчо Атанасов след среща с министър-председателя. Според зам.-министъра на финансите Владислав Горанов парите ще бъдат преведени от МС, като те ще са от икономии в централния бюджет.

АПИ отстрани четири участника в конкурса за PR

▸ **Общата стойност на субсидиите по ОПРР за реализиране "публичност и визуализация" е 378 хил. лв. без ДДС** СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Гражданско дружество "Информирани за европейските пътища" е фаворит за спечелване на поръчката

Агенция "Пътна инфраструктура"(АПИ) не допусна до отваряне на ценови оферти четири от участниците в конкурса "Публичност и визуализация" по Оперативна програма "Регионално развитие" (ОПРР). Мотивите за отстраняването, както и изборът на изпълнител трябва да станат ясни до 6 август.

Участници

В надпреварата остават "МАГ Адвъртайзинг" и "Информирани за европейските пътища". Рекламната агенция е представила оферта за 330 048.17 лв., а гражданското дружество, в което участва издателят на в. "Стандарт", предлага 149 527 лв. И двете цени са без включен ДДС. От АПИ обявиха, че критерият за избор на изпълнител е най-ниска предложена цена. Това прави "Информирани за европейските пътища" големият фаворит за спечелване на обществената поръчка.

Общата стойност на субсидиите по ОПРР за реализиране "публичност и визуализация" е 378 хил. лв. без ДДС. Спестените пари от "публичност и визуализация" може да бъдат насочени към финансиране на рехабилитация на пътища, обясниха от комисията.

Други процедури

В агенцията днес ще бъде подписан договорът за строителството на Лот3 от автомагистрала "Тракия". Това е участъкът между Нова Загора и Ямбол. За изграждането му беше избрана гръцката фирма "Актор". Тя спечели конкурса с предложената най-ниска цена от 111.6 млн. лв. без ДДС. До няколко дни трябва да стане ясен и изпълнителят на строителния надзор за този участък. А началото на изграждането по план трябва да бъде поставено през първата седмица на август.

Николета Цветкова

Фирмите финансират предплатата на поръчки с кредит

Небанкови финансови институции са основният играч на този пазар

Фирмите започват да теглят кредити за предварително плащане на доставчици. Това показват наблюденията на небанковата финансова компания "Кредитекс". Целта е да се спечели от търговската отстъпка, която предлагат доставчиците, обясниха още от компанията.

Трикове

Кризата направи фирмите по-изобретателни. Един от основните им проблеми сега е голямата междуфирмена задлъжнялост. Компаниите имат нужда от пари кеш. За да ги получат, доставчиците вече предлагат отстъпки за клиентите, които плащат предварително, показват наблюденията на "Кредитекс". Заради тези предложения фирмите освобождават замразените в недвижими имоти средства чрез бизнес ипотечен кредит и с тях закупуват необходимата за бизнеса им продукция, като договарят добра отстъпка, коментираха от "Кредитекс". По този начин си осигуряват по-висока печалба във време на свити пазари, допълниха от компанията.

Банкери обясниха, че нямат наблюдения дали фирмите теглят кредити за предварително плащане. Те обаче подчертаха факта, че банките отпускат кредит на база на бизнес план и очакване за печалба, което автоматично изключва възможността да отпускат заем за предплата с цел печалба от отстъпка.

Активност

Фирмите, които най-често се възползват от този вид кредити, са от сектора на търговията. Според "Кредитекс" така те имат възможност да се възползват от допълнителни отстъпки от цените на стоките, които поръчват.

До края на годината фирмите ще търсят най-често кредити за оборотни нужди, обясниха от небанковата финансова институция. Причината за това е междуфирмената задлъжнялост, допълниха те. От компанията прогнозираха, че очакват да започне леко увеличение на дела на инвестиционните кредити за разширяване на бизнеса и завземане на дял от конкуренцията.

Радослава Димитрова

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Увеличение в продажбите изведе Alcoa на печалба

Алуминиевият гигант завиши прогнозата си за потреблението на метала

▸**През следващото десетилетие търсенето на алуминий ще нараства с 6% годишно, прогнозира главният изпълнителен директор на Alcoa Клаус Клайнфелд**

СНИМКИ BLOOMBERG

С трипроцентно увеличение в пазарната стойност на акциите на най-големия производител на алуминий в САЩ Alcoa Inc. посрещна фондовата борса финансовите резултати на компанията за второто тримесечие. Питсбургският гигант отчете печалба от 136 млн. USD за периода април - юни в сравнение със загуба от 454 млн. USD за същия период на 2009 г. Приходите на компанията също са скочили с 22% до 5.19 млрд. USD, което е със 140 млн. USD повече от очакванията на анализатори. Най-много за резултатите са помогнали поръчките от пакетиращи, транспортни и строителни компании.

Силно търсене

Добрите резултати се дължат на повишеното търсене на алуминий, обясниха от компанията. Именно то е спомогнало да се неутрализира спадът от 1% в цената на метала. Според главния изпълнителен директор на Alcoa Клаус Клайнфелд този ентусиазъм ще продължи и през следващите 10 години с годишен ръст на потреблението от 6%. Това даде повод на Клайнфелд да увеличи прогнозата си за световното потребление на алуминий от 10 на 2%. Според него все по-голямото търсене на автомобили е добра възможност за компанията.

Американското правителство задължава автопроизводителите да започнат да спазват изискванията за намаляване на горивните разходи до 2016 г., поради което голяма част от тях няма да имат друг избор, освен да преминат към леки метали като алуминия.

Предвестник

Alcoa е известна като предвестника на състоянието на американската икономика, тъй като е първата компания, която публикува резултатите си за второто тримесечие. Според анализатори новините влияят положително на всички индустрии. Например американската железопътна компания CSX Corp. последва Alcoa и обяви 36% ръст на печалбата си за второто тримесечие в резултат на повишения интерес към доставките на коли и метали.

Резултатите на Infosys разочароваха пазара

Компанията обяви 2.4% спад на печалбата си за тримесечието

Акциите на индийския гигант Infosys Technologies Ltd. се свиха с 3.4% вчера, след като компанията обяви 2.4% спад на печалбата си за второто тримесечие, съобщи Wall Street Journal.

Охлаждане

Обявените резултати рязко охладиха пазара, който в продължение на месец надуваше стойността на книжата. Очакванията на инвеститорите бяха компанията да се представи по-добре от оптимистичните прогнози. Отчетената печалба от 14.88 млрд. INR обаче не съвпадна с предвидените 15.18 млрд. INR.

Големите надежди

Разочарованието на пазара се дължи на прекомерния оптимизъм, посочват анализатори. Консолидираните приходи на Infosys скочиха с 13.3% на годишна база до 61.98 млрд. INR (със 70 млн. INR повече от прогнозираното в допитване на Dow Jones). Резултатите на индийския гигант са показател за това как ще се развива софтуерният сектор, смятат специалисти. В този смисъл Infosys беше последван от друг индийски колос - Tata Consultancy Services, чиито акции спаднаха с 2.1%.

▸**Очакванията на пазара за резултатите на Infosys се оказаха прекалено оптимистични**

Абу Даби потвърди интереса си към BP

Арабската страна може да стане собственик на 10% от петролния гигант

Принцът на Абу Даби и член на борда на един от най-богатите държавни инвестиционни фондове шейх Султан бин Рашид ал Нахиян обяви готовността на арабската страна да инвестира в британския гигант BP, съобщи Bloomberg.

Партньорство

Новината идва 6 дни след срещата между потенциалните инвеститори и главния изпълнителен директор на петролната компания Тони Хейуърд. Тогава BP предложи продажбата на 10-процентен дял, за да си осигури част от обещаните на американското правителство 20 млрд. USD за компенсации. Бордът на институцията все още обмисля крайното си решение, заяви Шейх Султан бин Рашид ал Нахиян пред медиите. Той припомни, че с компанията са били партньори в продължение на години.

▸**Държавният инвестиционен фонд от години си партнира с BP, каза принцът на Абу Даби шейх Султан бин Рашид ал Нахиян**

Срещу спекулациите

След експлозията на петролната платформа Deepwater Horizon на 20 април загуби около 50% от пазарната си стойност. Това породи спекулации за възможно поглъщане на британската нефтена икона, като най-често спряганият кандидат беше световният лидер ExxonMobile. За да предотврати неблагоприятния развой, BP започна обиколка из държавите, приютяващи най-големите инвестиционни фондове. В Абу Даби компанията произвежда петрол от близо 80 години, като в момента това става в партньорство с държавната Abu Dhabi National Oil Co.

Moody's намали кредитния рейтинг на Португалия

Високият дълг и ниските очаквания за растеж са причината за ревизията

Международната агенция Moody's Investors Service намали кредитния рейтинг на Португалия с две степени вчера. Според агенцията съществува вероятност финансовото положение на страната да се влоши още, а изгледите за икономически растеж не са благоприятни. Рейтингът на държавните облигации беше намален от Aa2 на A1, като остава в инвестиционния клас. Перспективата засега е стабилна.

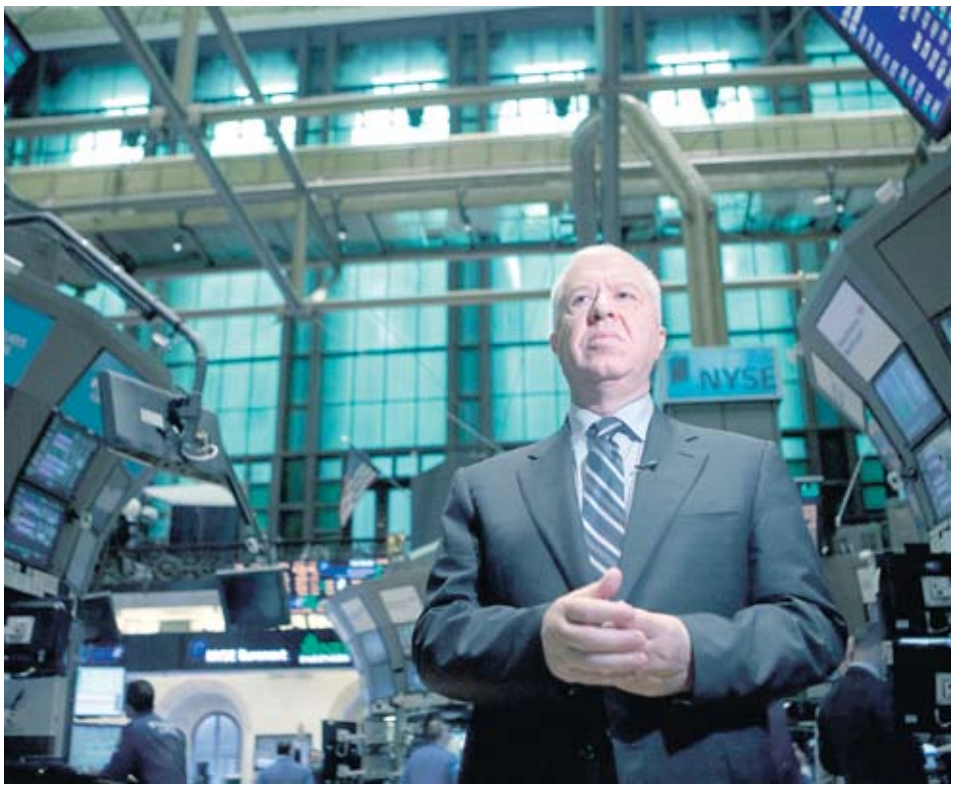

Финансовият министър на Португалия Фернандо Тейшейра душ Сантош не се изненада от понижаването на оценката и каза, че страната трябва бързо да сложи в ред публичните си финанси

СНИМКИ BLOOMBERG

Дългови неволи

Очаква се дълговите параметри на Португалия да продължат да се влошават през следващите 2-3 години, се посочва в съобщение на Moody's. Съотношенията между дълг и брутен вътрешен продукт и между дълг и приходи може да достигнат съответно 90 и 210%, преди да започнат да се стабилизират, и то при условие, че бюджетът бъде овладян.

Агенцията остава песимист и за средносрочната перспектива за икономически растеж на страната. Очаква се правителството да остане сериозно задлъжняло в близкото бъдеще, казаха от Moody's.

Очаквано решение

Намаляването на кредитния рейтинг е очаквано, коментира финансовият министър на Португалия Фернандо Тейшейра душ Сантош. Няма смисъл да се оплакваме, просто трябва да направим това, което искат пазарите, а именно бързо да сложим в ред публичните си финанси, добави той.

Другите две големи рейтингови агенции - Standard&Poor's и Fitch Ratings, също понижиха оценката си за Португалия през последните месеци. В края на април S&P намали рейтинга на страната на A-, а Fitch ревизира оценката си надолу до AA1 през март.

Опасност от рецесия

Според прогнози на британската консултантска компания Capital Economics португалската икономика ще нарасне с 0.5% през тази година. Съществува обаче възможност и страната да се върне към рецесията заради предприеманите от правителството фискални мерки. Страните като Португалия трябва да преминат през дълъг период на фискални ограничения, за да може да оправят финансите си, коментираха анализатори от компанията.

Китай дава мощно финансово рамо на Испания

Азиатските инвеститори се завръщат на европейския дългов пазар

Китай гласува вот на доверие на Испания, като закупи държавни облигации за неколкостотин милиона евро. На проведения миналия вторник аукцион Държавната администрация за чуждестранна валута (Safe), която управлява валутните резерви на Китайската централна банка, подаде поръчка за около 1 млрд. EUR и получи одобрение за 400 млн. EUR в 10-годишни испански дългови книжа, казаха запознати пред в. Financial Times.

Отново на пазара

Завръщането на азиатските инвеститори на пазара на европейски дълг след двумесечна почивка доведе до небивал интерес към книжата. Само за няколко часа обемът на поръчките достигна 14.5 млрд. EUR. Това е сериозен вот на доверие за еврозоната, коментираха анализатори. Според тях, макар че операцията не означава, че Китай спасява Испания, участието на Safe със сигурност е от помощ за европейската държава.

Азиатски дял

Две трети от пласираните книжа за общо 6 млрд. EUR бяха закупени от международни инвеститори, 14% от които от Азия. Safe взе около половината от азиатската част. При подобен аукцион за 10-годишни книжа през януари Испания пласира само 5% от емисията си в Азия. През последните два месеца азиатските инвеститори избягваха да купуват облигации на южните страни от еврозоната заради притеснения, че кризата може да доведе до разпадане на валутния съюз.

Напоследък азиатските инвеститори избягваха да купуват европейски облигации заради съмненията около стабилността на еврозоната

Гърция пласира дълг за 1.625 млрд. EUR

Постигнатата доходност от 4.65% е по-ниска от лихвата по международния заем

Гърция успешно пласира емисия 6-месечни облигации за 1.625 млрд. EUR вчера. Това беше първият аукцион за дългови книжа на правителството, след като Европейският съюз и Международният валутен фонд отпуснаха спешно финансиране на Атина на стойност 110 млрд. EUR в началото на май.

Директорът на гръцката Агенция за управление на публичния дълг Петрос Христодулу е доволен от резултата от аукциона

Доволни от резултата

Страната пласира облигациите малко по-евтино от лихвата от 5%, при която използва средства от пакета на ЕС и МВФ. Щастливи сме от резултата, коментира директорът на Агенцията за управление на публичния дълг Петрос Христодулу пред Reuters. Бяхме приятно изненадани от чуждестранното участие, добави той.

Доходност

Презаписването на емисията беше по-слабо от това на предния аукцион през април. Постигнатата вчера доходност беше 4.65 спрямо 4.55% за подобни книжа преди три месеца. Като цяло участието беше според очакванията, като съотношението между подадени и приети поръчки беше 3.64. На аукциона през април беше постигнато съотношение от 7.67.

Агенцията прие и пазарни поръчки за 375 млн. EUR. Така общите приходи от емисията достигнаха 1.625 млрд. EUR.

ЕЦБ купува все по-малко облигации

Банката постепенно прекратява програмата си за подобряване на ликвидността

Покупките на правителствени облигации от страна на Централната европейска банка рязко са намалели, става ясно от официалните данни. През миналата седмица ЕЦБ е купила дългови книжа от еврозоната за общо 1 млрд. EUR в сравнение с 4 млрд. EUR през всяка от предходните три седмици, съобщи Financial Times. Това може да е знак, че еврозоната излиза от кризата, смятат анализатори.

Контраст

Все по-малките обеми облигации, които купува централната банка, рязко контрастират със сумата от 16.5 млрд. EUR, похарчена през първата седмица след старта на програмата на ЕЦБ за подобряване на ликвидността. Според наблюдатели това е сигурна индикация, че банката постепенно прекратява програмата. Международният валутен фонд обаче смята, че ЕЦБ трябва да продължи интервенцията си на пазара на облигации, за да се избегне повторение на кризата.

Компенсация

ЕЦБ се опитва да компенсира намесата си и да предотврати евентуални инфлационни ефекти от нея, като приема седмични депозити от търговските банки със същия обем като закупените облигации.

Намаленият обем показва, че в момента ЕЦБ просто поддържа в действие програмата си. Така тя си купува малко време, докато чака резултатите от стрес тестовете на банките, които ще са готови следващата седмица, коментират търговци.

Аукцион

Общо 60 млрд. EUR отидоха в депозити

- Европейската централна банка изтегли 60 млрд. EUR от банковата система под формата на седмични депозити вчера.
- Операцията цели да се абсорбира ликвидността след покупката на държавни облигации от ЕЦБ.
- Обемът на привлечените депозити е същият като този на закупените от централната банка ценни книжа на страни от еврозоната към края на миналата седмица.
- Това беше деветият пореден аукцион за депозити от началото на програмата на ЕЦБ през май.
- Общо 85 банки подадоха оферти за 98.288 млрд. EUR, като беше постигната среднопретеглена лихва от 0.56%.

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Юли	Август
Суров петрол	NYMEX	USD/б	75,86	75,98
Брент	ICE	USD/б	75,6	75,65
Газьол	ICE	USD/т	645,25	645,25
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4,421	4,421
Бензин 95	NYMEX	USD/т	695	-
Нафта	NYMEX	USD/т	600	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Юли
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	196,21
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	155,32
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	188,95
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	1637,35
Какао		NYBOT	USD/m	2981,00
Кафе	Arabica	NYBOT	USD/m	3597,88
Соя	No.2	ICE	USD/m	349,43
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	524,10

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	3м.
Мед	LME	USD/т	6630,5	6685
Калай	LME	USD/т	17740	17735
Олово	LME	USD/т	1807	1806
Цинк	LME	USD/т	1828,5	1852
Алуминий	LME	USD/т	1967	1980
Никел	LME	USD/т	19210	19463
Алуминиева сплав	LME	USD/т	1950	1940

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1217,3	1217,3
Сребро	LME	USD/тр.у.	18,2875	18,3275
Платина	LME	USD/тр.у.	1530,5	1535,7
Паладий	LME	USD/тр.у.	464	467
Родий	LME	USD/тр.у.	2400	2450

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 kг ; 1 bu. царевица = 25.4016 kг ; 1USd = 1 U.S. cent 1bu. овес = 15.4224 kг; 1 lb. = 0.4536 kг ; 1 cwt = 50 kг.; 1 gal. = 3.785 л ; 1 MT = 1000 kг

Курсове за митнически оценки

Валута Currency	Код Code	За For	Стойност Rate
Австралийски долар	AUD	1	1,39086
Бразилски реал	BRL	10	8,90025
Канадски долар	CAD	1	1,54245
Швейцарски франк	CHF	1	1,43695
Китайски ренминби юан	CNY	10	2,33965
Чешка крона	CZK	100	7,60284
Датска крона	DKK	10	2,62746
Естонска крона	EEK	10	1,25000
Британска лира	GBP	1	2,37675
Хонконгски долар	HKD	10	2,04917
Хърватска куна	HRK	10	2,71832
Унгарски форинт	HUF	1000	6,97564
Индонезийска рупия	IDR	10000	1,76047
Исландска крона	ISK	100	3,45102
Японска йена	JPY	1000	6,74424
Южнокорейски вон	KRW	100	1,76583
Литовски литас	LTL	1000	1,34159
Латвийски лат	LVL	10	5,66448
Мексиканско песо	MXN	1	2,76091
Малайзийски рингит	MYR	10	1,26647
Норвежка крона	NOK	10	4,92541
Новозеландски долар	NZD	10	2,46668
Филипинско песо	PHP	10	1,13211
Полска злота	PLN	100	3,46128
Нова румънска лея	RON	10	4,80997
Руска рубла	RUB	10	4,63083
Шведска крона	SEK	100	5,13983
Сингапурски долар	SGD	10	2,05617
Словашка крона	SKK	10	1,14617
Тайландски бат	THB	100	4,92280
Нова турска лира	TRY	10	1,01660
Щатски долар	USD	1	1,59386
Южноафрикански ранд	ZAR	10	2,10812

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.07.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Валута Currency	Код Code	За For	Стойност Rate	Разлика Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,36428	0,00588
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,85031	0,01719
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,50703	0,00092
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,46647	0,00132
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,29781	0,00024
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,71713	-0,00579
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62334	-0,00010
ЕСТОНСКА КРОНА	EEK	10	1,25000	0,00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,35132	0,01265
ХОНКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	2,00157	0,00068
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,71719	0,00671
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,04042	0,02801
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,71827	0,00002
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,32817	0,00478
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK	1000	6,74424	0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,76280	0,00633
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,28316	-0,00975
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75974	0,00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,21708	-0,00107
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,85896	0,00349
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,45800	0,01809
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,10868	0,00537
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,35040	-0,01140
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,79982	0,00259
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,58953	-0,01676
РУСКА РУБЛА	RUB	100	5,05500	0,00985
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,07994	0,01159
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,12682	0,00149
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,80749	0,00225
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,99709	0,00919
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,55607	0,00037
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,05446	0,01286
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1876,66000	2,04000

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 14.07.2010 година.
Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

ВАЛУТА Currency	Код Code	Купува Buy	Продава Sell	Най-висока High	Най-ниска Low
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1,263	1,2632	1,2635	1,2523
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	0,83345	0,83355	0,83928	0,83163
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	111,71	111,73	112,08	110,68
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1,3342	1,3345	1,3379	1,3311
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	7,9663	7,9708	8,0082	7,9566
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	9,41	9,4144	9,4453	9,4005
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1,3004	1,301	1,3065	1,2952
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1,4368	1,4373	1,4459	1,4332
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	277,67	277,98	279,01	277,38
ЧЕШКА КРОНА	CZK	25,387	25,404	25,44	25,268
РУСКА РУБЛА	RUB	38,761	38,7977	38,8109	38,6284
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	4,0638	4,0663	4,082	4,0633

Най-високият курс е най-високият курс купува, най-ниският - най-ниският курс продава.
Данни от 17.00 ч българско време на 13.07.2010 г.

Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ — Raiffeisen Capital Management

Фондове на Райфайзен Капиталанлаге Гезелшафт м.б.Х. за дата 12.07.2010 г.	Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 9.07.2010 г.: До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	Цена при обратно изкупуване
Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации	консервативен	USD	156,80	156,04	155,27	154,89	152,98	152,98
Райфайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	EUR	11,86	11,80	11,74	11,71	11,57	11,57
Райфайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	85,57	85,16	84,74	84,33	83,08	83,08
Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	98,55	98,07	97,59	97,12	95,68	95,68
Райфайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	759,85	756,16	752,47	748,79	737,72	737,72
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	157,77	157,02	156,27	155,52	150,26	150,26
Райфайзен-ГлобалниОсновни-Акции	високодоходен	EUR	77,90	77,52	77,15	76,77	74,90	74,90
Райфайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	151,93	151,20	150,47	149,74	146,09	146,09
Райфайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	289,61	288,23	286,85	285,47	275,82	275,82
Райфайзен-Евразия-Акции	високодоходен	EUR	187,91	187,01	186,12	185,22	178,96	178,96
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	228,82	227,73	226,64	225,55	217,92	217,92
Райфайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	78,14	77,77	77,40	77,02	74,42	74,42
Райфайзен-ИзточнаЕвропа-Облигации	консервативен	EUR	229,99	228,90	227,80	226,71	219,04	219,04

*Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси **www.rcm.at** и **www.ram.bg***

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст/ст: за поръчки над 20000 лв	за поръчки от 2000 до 20000	за поръчки под 2000 лв	ЦОИ: след края на 2-ма год.	преди края на 2-ма год.			Доходност и Риск: От началото на годината (не се анюализира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предл. (анюализирана)	Начало на публ. предлагане
Аврора Капитал АД													
Аврора кепитъл - балансиран	балансиран	4.6144	4.6375	4.7990	4.6144	4.5221			-10.39%	14.53%	-13.38%	-26.82%	21.01.2008
Аврора кепитъл - global commodity fund	фонд в акции	6.5119	6.5445	6.7724	6.5119	6.3817			-8.07%	14.33%	-4.82%	-15.93%	23.01.2008
ДФ Аврора Кепитъл Югоизточна Европа	високодоходен	10.1230	10.2748	10.5279	0.0000	0.0000			0.63%	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Актива Асет Мениджмънт АД													
ДФ Актива Високодоходен	фонд в акции	2.2090			2.2090				-11.37%	27.50%	-5.03%	-58.90%	12.11.2007
ДФ Актива Балансиран	балансиран	2.6234			2.6234				-11.81%	24.14%	-7.27%	-52.45%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД													
ДФ Астра Кеш	паричен пазар	11.1464		11.1408	11.1241	11.1352	11.1352	11.1408	3.71%	0.13%	6.95%	6.32%	06.10.2008
ДФ Астра Баланс	балансиран	10.6282		10.5753	10.4695	10.5224		0.0000	-1.25%	4.69%	4.86%	3.27%	06.10.2008
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	9.6085		9.5607	9.4173	9.4651		0.0000	-7.00%	8.69%	0.65%	-2.55%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД													
ДФ БенчМарк Фонд-1 Акции и Облигации	балансиран	13.3090			13.1772				-1.82%	6.46%	2.37%	6.20%	14.12.2005
ИД БенчМарк Фонд-2 Акции	фонд в акции	7.7966			7.7194				-7.84%	13.39%	-4.76%	-5.19%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	4.9548			4.9057				-16.19%	11.98%	-13.52%	-16.13%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд-4 Енергетика	фонд в акции	7.6947			7.4706				-5.68%	13.25%	10.33%	-11.28%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд-5 ЦИЕ	фонд в акции	10.5524			10.2450				-0.17%	11.71%	9.59%	1.00%	05.02.2008
БенчМарк Фонд-6 Паричен	паричен пазар	11.8637			11.8637				4.57%	0.21%	8.91%	8.43%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД					до 2 г.		над 2 г.						
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в облигации	80.0883			79.8080		80.0883		-3.43%	2.38%	6.46%	-5.46%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	45.8484			45.6192		45.8484		-11.65%	2.69%	-5.29%	-14.86%	20.11.2006
ДФ Балкани	фонд в акции	63.3031			62.9866		63.3031		-8.18%	4.41%	6.96%	-13.22%	03.10.2007
Варчев Мениджинг Къмпани ЕАД													
ДФ Варчев високодоходен фонд	фонд в акции	96.1329			94.7018				-7.06%	2.93%	-5.10%	-1.36%	04.01.2007
ДФ Варчев Балансиран фонд	балансиран	78.9999			77.8237				-5.33%	1.75%	-5.70%	-7.92%	25.06.2007
ДСК Управление на активи АД													
ДФ ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.29401			1.29143				3.52%	0.83%	6.37%	5.72%	01.12.2005
ДФ ДСК Баланс	балансиран	1.04883			1.04255				-2.82%	6.00%	3.20%	0.97%	01.12.2005
ДФ ДСК Растеж	фонд в акции	0.71474			0.70412				-8.56%	13.55%	4.59%	-7.60%	01.03.2006
ДФ ДСК Имоти	фонд в акции	0.72893			0.72457				-0.69%	1.98%	1.80%	-12.68%	07.03.2008
ДФ „ДСК Евро Актив"	ниско рисков	1.04404			1.04092				1.77%	0.39%	3.62%	3.53%	07.05.2009
Елана Фонд Мениджмънт АД													
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	балансиран	99.6112			98.6200				-3.52%	9.41%	3.60%	-0.19%	07.12.2005
ДФ Елана Балансиран Доларов Фонд	балансиран	105.9668			104.9124				-3.91%	8.29%	0.75%	1.22%	06.03.2006
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	84.2664			83.0118				-6.97%	13.64%	3.95%	-2.03%	20.06.2005
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	паричен пазар	120.3553			120.3553				4.77%	0.64%	6.51%	7.09%	31.10.2007
ДФ Елана Долар Фонд	ниско рисков	92.8067			92.4359				2.80%	2.96%	-5.85%	-3.05%	01.02.2008
ДФ Еврофонд	ниско рисков	105.3729		105.2676	104.9518		105.2676		2.78%	1.39%	5.17%	5.08%	01.07.2009
Златен Лев Капитал АД													
ИД Златен лев	балансиран	4.4288			4.4024				-9.94%	10.13%	0.95%***	4.19%	08.07.1999
		до 100 000 лв	от 100 001 до 1 000 000 лв.	над 1 000 000 лв.									
ДФ Златен лев Индекс 30	фонд в акции	0.8812	0.8769	0.8747	0.8703				-17.19%	17.00%	-6.29%***	-11.51%	01.06.2009
Капман Асет Мениджмънт АД													
ДФ Капман Фикс	ниско рисков	10.0100			0.0000				N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010
ИД Капман Капитал	балансиран	17.1030			16.9836				-8.69%	8.35%	-5.88%	9.74%	28.09.2004
ДФ Капман Макс	фонд в акции	10.6105			10.4629				-13.06%	12.51%	-8.92%	1.17%	05.01.2006
Карол Капитал Мениджмънт ЕАД													
ИД Адванс Инвест	фонд в акции	1.1606			1.1434				-10.43%	14.20%	4.50%	1.39%	10.05.2004
ДФ Адванс Източна Европа	фонд в акции	0.7230			0.7123				3.62%	21.91%	28.62%	-8.59%	04.10.2006
Адванс IPO Фонд	фонд в акции	0.9233			0.9097				5.30%	20.79%	3.63%	-3.53%	23.11.2007
КД Инвестмънтс ЕАД		до 100 000 лв.		над 100 000 лв.									
ДФ КД Облигации България	фонд в облигации	130.1832		129.9886	129.7291				3.00%	3.31%	5.59%	6.40%	04.05.2006
ИД КД Пеликан	балансиран	14.0641	14.0641		13.9249				-6.54%	8.34%	-3.35%	1.78%	17.12.2004
ДФ КД Акции България	фонд в акции	0.7055		0.6986	0.6917				-5.84%	15.61%	3.59%	-8.41%	04.05.2006
КТБ Асет Мениджмънт АД													
КТБ Балансиран Фонд	балансиран	783.9732			778.1081				0.52%	6.32%	11.20%	-10.01%	09.05.2008
КТБ Фонд Акции	фонд в акции	699.5488			694.3153				-1.33%	7.97%	12.67%	-13.87%	09.05.2008
ОББ Асет Мениджмънт АД													
ДФ ОББ Платинум Облигации	фонд в облигации	11.1762			11.1762				2.82%	1.90%	6.04%	2.53%	30.01.2006
ИД ОББ Балансиран Фонд	балансиран	114.7770			114.7770				-4.37%	7.15%	3.70%	1.44%	30.01.2005
ДФ ОББ Премиум Акции	фонд в акции	6.2640			6.2640				-11.07%	16.12%	7.46%	-9.97%	30.01.2006
ДФ ОББ Патримониум Земя	фонд в акции	9.9154			9.9154				-1.53%	2.00%	0.35%	-0.58%	30.01.2009
Оверон Финанс АД													
ДФ Оверон ПРЕСТО	фонд в акции	8.4110			0.0000				N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
ПФБК Асет Мениджмънт АД		за поръчки до 100 000 лв		за поръчки над 100 000 лв									
ДФ ПИБ-Авангард	фонд в акции	0.4953		0.4928	0.4903				-5.92%	8.46%	-1.08%	-23.48%	19.11.2007
ДФ ПИБ-Класик	балансиран	0.7280		0.7255	0.7230				-2.47%	3.83%	0.65%	-11.43%	19.11.2007
ДФ ПИБ-Гарант	ниско рисков	0.9876		0.9861	0.9846				2.41%	1.54%	6.18%	-0.53%	19.11.2007
Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД		до 50 000 лв / 40000 USD		над 50 000 лв / 40000 USD									
Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	консервативен	1.2503		1.2484	1.2465				3.22%	0.38%	7.72%	5.26%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Облигации	консервативен	1.2752		1.2714	1.2676				4.04%	1.10%	8.82%	5.71%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Фонд	балансиран	0.8511		0.8477	0.8443				-2.11%	4.72%	0.30%	-3.75%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Акции	фонд в акции	0.6244		0.6213	0.6182				-7.46%	8.98%	-3.85%	-10.42%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Доларов Фонд	балансиран	0.7242		0.7213	0.7184				-5.12%	6.30%	-2.00%	-12.65%	11.02.2008
Райфайзен (България) Фонд Защитена Инвестиция в Евро	консервативен												19.01.2010
Свободен период от 29.04.2010 до 8.05.2010		0.0000		0.0000	0.0000				N/A	N/A	N/A	N/A	
Лимитиран период" от 9.05.2010 до 7.08.2010		1.0218		1.0218	0.9707				N/A	N/A	N/A	N/A	
Сентинел Асет Мениджмънт АД													
Договорен фонд Сентинел - Рапид	паричен пазар	1.1722			1.1722				2.31%	0.22%	4.17%	3.69%	15.11.2005
Договорен фонд Сентинел - Принципал	балансиран	1.0094			до 90 дни	над 90 дни			-0.48%	3.95%	6.76%	-0.01%	12.09.2005
					0.9944	1.0044							
Стандарт Асет Мениджмънт АД													
ДФ Стандарт Инв. Балансиран Фонд	балансиран	6.9896			6.9896				-14.91%	12.13%	-1.64%	-7.87%	01.03.2006
ДФ Стандарт Инв. Високодоходен Фонд	фонд в акции	6.1070			6.1070				-12.89%	14.52%	4.62%	-10.67%	01.03.2006
ДФ Стандарт Инв. Международен Фонд	фонд в акции	2.8042			2.8042				-0.01%	16.03%	10.90%	-32.18%	05.04.2007
ДФ Стандарт Инв. Консервативен Фонд	консервативен	10.4048			10.4048				-0.23%	1.77%	1.28%	2.54%	12.12.2008
Статус Капитал АД		клас А за поръчки до 20000 лв	клас А за поръчки над 20000 до 300000	клас А за поръчки над 300000	клас В	Клас А	Клас В при изпълнена инв. схема	Клас В при прекратена инв. схема					
Статус Нови Акции	фонд в акции	0.7298	0.7262	0.7244	0.7190	0.7190	0.7226	0.7046	-0.91%	13.53%	5.13%	-7.65%	22.05.2006
Статус Финанси	фонд в акции	0.4070	0.4050	0.7244	0.4010	0.4010	0.4030	0.3930	-2.43%	18.07%	21.52%	-24.84%	02.05.2007
ДФ Статус Глобал ETFs	фонд в акции	101.1728		99.9299		99.1841			N/A	N/A	N/A	N/A	03.05.2010
Ти Би Ай Асет Мениджмънт ЕАД													
ИД Ти Би Ай Евробонд	фонд в облигации	319.5951			319.1157				2.41%	0.23%	4.90%	7.23%	17.11.2003
ДФ Ти Би Ай Комфорт	ниско рисков	13.0793			13.0139				0.84%	3.01%	6.43%	6.08%	27.12.2005
ДФ Ти Би Ай Хармония	балансиран	11.7523			11.6348				-2.32%	6.14%	4.40%	3.62%	27.12.2005
ДФ Ти Би Ай Динамик	фонд в акции	7.9760			7.8962				-7.50%	12.32%	3.42%	-4.60%	07.09.2005
ДФ Ти Би Ай Съкровище	балансиран	20.3930			20.3930				0.56%	3.65%	3.90%	0.71%	08.10.2007
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД													
ЦКБ Лидер	фонд в акции	6.4569			6.4246				-4.59%	6.53%	-2.52%	-13.10%	01.06.2007
ЦКБ Актив	балансиран	7.8480			7.8088				-3.62%	5.94%	-1.52%	-7.48%	01.06.2007
ЦКБ Гарант	консервативен	11.3798			11.3514				4.66%	3.23%	9.90%	4.54%	04.09.2007
Юг Маркет Фонд Мениджмънт АД													
ДФ Юг Маркет Максимум	фонд в акции	1.1595			1.1363				-5.22%	6.34%	-2.15%	3.96%	18.09.2006
ДФ Юг Маркет Оптимум	балансиран	1.0214			1.0111				-3.04%	3.80%	-0.32%	1.02%	10.06.2008

Източник: БАУД (www.baud.bg)

otp Fund Management

Взаимен фонд	Нетна стойност на активите на дял (НСАД)	Емисионна стойност (цена при покупка)	Цена при обратно изкупуване
	Цени за 1 дял за 13/07/2010		
ОТП Централно-европейски фонд в акции	€ 1,103086	€ 1,125148	€ 1,097571
ОТП Международен фонд в акции - Ю Би Ес Фонд на фондовете	€ 0,869742	€ 0,887137	€ 0,865393
ОТП - Ди Ви Ес Фонд на Фондовете в акции от развиващи се пазари	€ 0,823558	€ 0,840029	€ 0,819440

Цените са валидни за поръчки, подадени на 8/07/2010 г. Включените в цените разходи са както следва: при придобиване - 2.00% от НСАД, но не по-малко от 10 евро (левовата им равностойност) по една поръчка; при обратно изкупиване - 0.50% от НСАД.

Взаимен фонд	Цени за 1 дял за 14/07/2010		
ДСК Фонд Паричен Пазар	1,132641 лв.	1,132641 лв.	1,132641 лв.

Цените са валидни за поръчки подадени на 14/07/2010 г. Няма разходи при емитиране и обратно изкупуване на дялове на фонда. Информация може да се получи от Call Center на "Банка ДСК" ЕАД на тел. 0700 10 375 на цената на един градски разговор и на интернет страниците www.dskbank.bg и www.otpbank.hu

sentinel ASSET MANAGEMENT

www.sentinel-am.bg
тел. 02/ 980 14 26

Договорен фонд	Стойност за един дял 13.07.2010 г: Емисионна стойност	Цена на обр. изк.: до 90 дни	над 90 дни	Доходност: От началото на годината (Не се анюализира)	За последните 12 месеца
Сентинел - Принципал	**1.0094 лв.**	**0.9944 лв.**	**1.0044 лв.**	**-0,48 %**	**6,76 %**
Сентинел - Рапид	**1,1722 лв.**	**1,1722 лв.**		**2,31%**	**4,17%**

За ДФ „Сентинел – Принципал" разходите по емитирането в размер на 0,5 % и по обратното изкупуване в размер на 1 % от НСА на един дял са включени в емисионната стойност, респективно в цената на обратно изкупуване за дялове, държани по-малко от 90 дни. За ДФ „Сентинел – Рапид" емисионната стойност и цената на обратно изкупуване са равни на НСА на един дял.

Цените са валидни за поръчки, подадени на 12 Юли 2010 г.

За дата 13.07.2010 г.

Фондове, управлявани от "Пайъниър Инвестмънтс Австрия"	Клас дялови единици	Валута	Емисионна стойност (нетна стойност на активите на единица + такса за издаване)	Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица)
Фондове Пайъниър Австрия Гарантирана кошница 2010	ИР*	EUR	1094,34	1127,17

Дялови единици от фондовете, управлявани от Пайъниър Инвестмънтс Австрия, могат да бъдат придобивани чрез следните клонове на "Ейч Ви Би Банк Биохим" АД: "Аксаков" №5 - отдел "Частно банкиране", "Централен", "Батемберг", "Европа", "Витоша", "Южен парк" (София), "Варна", "Пловдив" и "Бургас". Предишни резултати на фондовете не гарантират същото представяне в бъдеще. Стойността на инвестицията и доходът от нея могат да се увеличат или да намалеят и няма гаранци - от Пайъниър Инвестмънтс Австрия, групата на "Банк Аустрия Кредитанщалт" или друго трето лице - за възвращаемост на първоначално инвестираните суми.
***Изцяло реинвестиращи**

„Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД - Цени при прехвърляне за дата 14.07.2010 г.

ПРЕХВЪРЛЯНЕ ОТ:	ПРЕХВЪРЛЯНЕ В: Ти Би Ай Евробонд (Емисионна ст-ст)	Ти Би Ай Комфорт (Емисионна ст-ст)	Ти Би Ай Хармония (Емисионна ст-ст)	Ти Би Ай Динамик (Емисионна ст-ст)
Ти Би Ай Евробонд	N/A	13.2559	11.9697	8.1236
Ти Би Ай Комфорт	320.7137	N/A	11.9286	8.0956
Ти Би Ай Хармония	322.3117	13.1447	N/A	8.0558
Ти Би Ай Динамик	322.3117	13.1447	11.8698	N/A

Цените са в лева и са валидни за поръчки, подадени предишния работен ден. Разходите за емитиране на една акция или един дял са включени в горепосочените цени.
Цената на обратно изкупуване на една акция/един дял на съответния фонд, от който е прехвърлянето е равна на Нетната стойност на активите на една акция или на един дял на този фонд.

Индекс на деня

1.85

▸ процента се повиши германският индекс DAX и достигна 6189.7 пункта

По време на борсовата сесия във вторник измерителят добави 113 пункта към стойността си. Големият интерес към емитирания вчера гръцки дълг говори за връщане на доверието към държавата

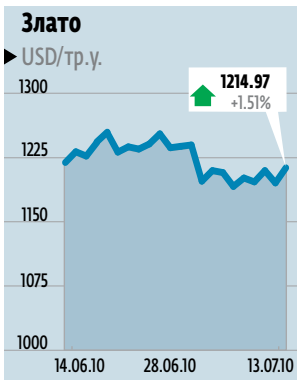

Цената на златото отбеляза повишение в стойността си и по време на вчерашната сесия в Ню Йорк достигна 1214.97 USD/тр.у. Слабият долар помогна на метала да върне част от загубите

Стока на деня

2.35

▸ процента спечели паладият по време на вчерашната борсова сесия и достигна 464.93 USD/тр.у.

Металът се нареди сред най-печелившите на пазара, като добави 11 USD към стойността си. Металите отново се превърнаха в убежище за парите на инвеститорите

Потреблението на петрол през 2011 г. ще се увеличи

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

На борсата в Ню Йорк фючърсите на суровия петрол за август се котираха при нива от 76.91 USD/б, което е поскъпване от 2.62%. При сорта Брент увеличението стигна 2.86% до 76.5 USD/б

▸ Страните членки на ОПЕК ще увеличат добива си с 1.5%, но не се очаква официално увеличаване на квотите

СНИМКА BLOOMBERG

Международната енергийна агенция даде първата си прогноза за потреблението на петрол през 2011 г. и в същото време потвърди някои от очакванията си за 2010 г.

Според направените от организацията изчисления през 2011 г. глобалното търсене на суров петрол отново ще се увеличи, но значително по-малко, отколкото през тази година. Предполага се, че ръстът ще е с 1.6% по-малък спрямо постигнатите резултати в края на тази година, а самият обем ще се увеличи до 87.8 млн. барела дневно. Според доклада по-малкият ръст ще се дължи основно на увеличената ефективност при използването на горива от страна на развитите индустриални държави. За тази година прогнозите за търсене от порядъка на 86.5 млн. барела дневно се запазват, което е ръст от 2.1% спрямо 2009 г. Около 30% от увеличеното търсене през следващата година ще се дължи на Китай, докато през 2010 г. половината от промяната беше за сметка на китайската икономика.

На фона на поредния ръст при потреблението на петрол, което се очаква през следващата година, на страните членки в ОПЕК също ще им се наложи да увеличат добивите, за да посрещнат нуждите на пазара. Независимо от това официална промяна на квотите не се очаква. В момента за членовете на ОПЕК с изключение на Ирак важи общата квота, определена през декември 2009 г. от 24.845 млн. барела дневно, но реалният износ в момента е от порядъка на 26.6 млн. барела дневно. На този етап страните, участващи в картела (включително и Ирак), държат 40% от световния добив, като през 2011 г. се очаква увеличение от около 1.5%. Това се равнява на 400 хил. барела повече, а дневният експортен обем на всички членове ще стигне 29.2 млн. барела. При страните, нечленуващи в ОПЕК, увеличението при износа ще стигне 0.8% до 52.8 млн. барела на ден.

SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за дата 29.06.2010 г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица) за дата 29.06.2010 г.		
Подфонд		Клас А – до 25000 EUR/USD	Клас А – над 25000 EUR/USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	22,6262	22,5175	3546,0641	356,1904	21,7560	3 510,9546	349,2063
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	27,0606	26,9305	2865,7334	102,0000	26,0198	2837,3598	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	103,0941	102,5984	1067,0785	77,9806	99,1289	1056,5134	76,4516
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	15,5620	15,4872	1284,9422	79,4608	14,9635	1272,22	77,9027
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	36,1242	35,9505	3702,0324	0,0000	34,7348	3665,3786	0
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	27,5554	27,4229	856,3124	80,6305	26,4956	847,8341	79,0495
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	26,9809	26,8512	1250,0318	102,0000	25,9432	1237,6552	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	22,1999	22,0932	1189,2649	122,7334	21,3461	1177,49	120,3269
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	41,4681	41,2658	1464,9626	0,0000	40,4567	1457,6742	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	42,5007	42,2934	1708,8795	0,0000	41,4641	1700,3776	0
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЩАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	15,9232	1223,9759	не се предлага	15,844	1217,8865	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	27,5768	1228,2755	не се предлага	27,4396	1222,1647	не се предлага
SGAM ФОНД "ИНДИЙСКИ АКЦИИ"		136,9360	136,2680	1423,8474	137,7875	133,5961	1416,7636	136,4233
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА"		111,8096	111,2642	1194,6234	0,0000	109,0825	1188,68	0

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд 'Паричен пазар - щатски долари" и SGAM Фонд "Паричен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888
http:// www.sgeb.bg

Индия забранява износа на руда

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

Правителството на Индия обмисля забрана за износ на желязна руда към Китай, където в момента се продава половината от произведеното в страната количество. Това води до невъзможност за покриване на вътрешните нужди и именно тази е причината за повдигането на въпроса. Според Атол Чатурведи, секретар на министерството на стоманата, ще бъде най-добре да се наложи пълна забрана за експорт на желязна руда, тъй като тя е невъзобновяем ресурс и веднъж изчерпан, няма как да бъде получен обратно. В момента в Индия се водят дебати за налагане на протекционизъм върху природните ресурси, като на преден план стои въпросът за огромните количества суровина, която се изнася за Китай. Независимо че най-многолюдната държава в света притежава далеч по-големи залежи на руда, тя продължава да внася огромни количества от индийски износители. Добивът на желязо в Индия към този момент е 220 млн. т годишно, като половината от това количество се експортира за Китай.

Добивът на желязо в Индия към този момент е 220 млн. т годишно, като половината от това количество се експортира за Китай

И в момента има предприети мерки за ограничаване на износа под формата на различни такси и квоти, но нито една от мерките не е постигнала реален резултат. През април китайското правителство наложи забрана върху вноса на желязна руда с по-малко от 60% съдържание на желязо, което може да е реалната причина за обсъжданите рестрикции от страна на Индия.

Бизнесът преминава на зелено

Отговорното инвестиране в екологични проекти носи реални финансови резултати за компаниите

▶Ако екосистемата на насекомите изчезне, заместването на безплатното опрашване, което ни предоставят, ще ни струва 189 млрд. USD годишно

СНИМКА BLOOMBERG

4.5

▶ трлн. USD може да достигне цената на свитото биоразнообразие

4

▶ пъти са нараснали приходите от "зелени" горски продукти за две години

5

▶ трлн. USD годишно ни струва обезлесяването по света

"Зеленото" не е цвят. Поне не и за най-големите световни компании, участвали в проучването на Обединените нации и консултантската компания PricewaterhouseCoopers "Икономика на екосистемите и биоразнообразието" (TEEB). За управителите на глобалните лидери "зеленото" може да е сигнал за възможности, но и за огромни загуби. Например около 2-4.5 трлн. USD. Толкова е цената на намаленото биоразнообразие и съсипването на екосистемите, посочва докладът за бизнеса. Крайните резултати от проучването ще бъдат представени през октомври на конвенцията на ООН, посветена на биоразнообразието.

Причини и следствия

Отношението на бизнеса към околната среда все повече се променя от изготвяне на традиционни корпоративни доклади за устойчивост към практически действия, а приходите и загубите придобиват реална стойност. Сред преките фактори, отразяващи се на бизнеса, са намалената производителност, недостигът и оскъпяването на ресурсите, разкоординирането на оперативните процеси, финансовите рискове, намалената репутация, правните процедури и променящите се потребителски изисквания. Около 27% от главните изпълнителни директори на 1100-те най-големи дружества в света вече забелязват нарастващото значение на "зеленото" перо в балансовите им планове. А грижата за екосистемите трябва да се третира от компаниите като не по-малко ценен актив от останалите й притежания, посочва PwC.

Невидимата страна

Възможностите, които зелената икономика крие за бизнеса, се разширяват постоянно. Световните продажби на органични храни и напитки са се утроили за 8 години (до 46 млрд. USD през 2007 г.). За две години (между 2005 и 2007 г.) приходите от сертифицираните "устойчиви" горски продукти са скочили четири пъти. Но природата също следва своя собствена икономическа система, която ние ползваме безплатно. Например според едно проучване ползите от опрашването, извършвано от насекомите, възлизат на 189 млрд. USD. Ако екосистемата се повреди, ние ще сме тези, които ще трябва да изплатим досега безплатните "услуги". Според доклада TEEB от 2 до 5 трлн. USD е годишната стойност на обезлесяването по света.

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

СЪОБЩЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА ЧРЕЗ ТЪРГ С ТАЙНО НАДДАВАНЕ
№ 23493/2000/082853/11.06.2010

Подписаната АСЯ КРЪСТЕВА ИЛИЕВА, публичен изпълнител при Териториална дирекция гр. Велико Търново, ИРМ гр. Русе, съобщавам, че по изпълнително дело № 23493/2000г. по описа на същата дирекция ще се проведе търг с тайно наддаване, по реда на чл. 251 - чл. 254 от ДОПК, в сградата на ИРМ гр. Русе, 7000 Русе, ул. Ангел Кънчев 1, ет.7, ст.1 на 28.07.2010г., от 14.00 ч. на следните недвижими имоти, съгласно Приложение № 1:

1. Механизиран краварник в стопанския двор на с. Брестово – масивна постройка с железобетонна конструкция, бетонни колони и хранилки за добитък, липсващи тухлени зидове, скатен бетонов покрив с липсващи покривни етернитови плоскости и наличие на течове. Липсва цялата дограма на сградата. Липсва електрическа и ВиК инсталация. В западната част има три полуразрушени помещения за персонала. ЗП 500 кв.м.

при първоначална цена: 22 432.20 лв. /двадесет и две хиляди четиристотин тридесет и два лева, 20 ст./

2. Коларожелезарска работилница в стопанския двор на с. Брестово – едноетажна тухлена постройка, ЗП 300 кв.м. Липсва дървена дограма и остъкление, покривът е с дървени греди и керемиди. Липсва електрическа и ВиК инстралация.

при първоначална цена: 2 758.00 лв. /две хиляди седемстотин петдесет и осем лева, 0 ст./

3. Кравамник /телчарник/ в стопанския двор на с. Брестово – едноетажна тухлена постройка, ЗП 500 кв.м. Покрив – дървени греди и керемиди. Частично разрушени тухлени зидове от западната страна. Липсва цялата дограма, липсва електрическа и ВиК инстралация. Покривът е пропаднал в западната част.

при първоначална цена: 3 644.00 лв. /три хиляди шестстотин четиридесет и четири лева, 0 ст./

4. Кравамник /малък/ в стопанския двор на с. Брестово – ЗП 500 кв.м. Едноетажна тухлена постройка с покрив от дървени греди и керемиди. Частично пропаднал покрив от северната страна. Липсва цялата дограма и остъкление.

при първоначална цена: 4 240.00 лв. /четири хиляди двеста и четиридесет лева, 0 ст./

Огледът на вещите ще се извършва всеки присъствен ден от 19.07.2010 г. до 23.07.2010 г., от 10.00 ч. до 16.00 ч., по местонахождение на имотите.

Предложенията за участие в търга се подават в сградата на Териториална дирекция гр. Велико Търново, ИРМ гр. Русе - 7000 Русе, ул. Ангел Кънчев 1, ет.7, ст.1 всеки присъствен ден от 19.07.2010 г. до 23.07.2010 г., от 09.00 ч. до 17.30 ч.

Разглеждането на предложенията ще се извърши на 28.07.2010г. от 14.00 ч., в сградата на ИРМ гр. Русе - 7000 Русе, ул. Ангел Кънчев 1, ет.7, ст.1.

Депозитът за участие в търга, в размер на 20 на сто от обявената начална продажна цена, се внася по банков път до 23.07.2010 г. по банкова сметка: Банка ДСК - Велико Търново, IBAN: BG 62 STSA 9300 3300 1473 30 BIC: STSA BGSF

Условията и правилата за провеждане на търга, както и списък на вещите с тяхното описание и продажна цена са на разположение в сградата на ТД на НАП - Велико Търново, ИРМ гр. Русе и на страницата на НАП в ИНТЕРНЕТ на адрес: www.nap.bg.

За контакти: телефон 082/ 876090

З А П О В Е Д
НА НАЧАЛНИКА НА ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ

05.07.2010г. № 501 София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно провеждане на търг за отдаване под наем на свободни помещения – публична държавна собственост във ВМА-МБАЛ-СОФИЯ за извършване на болнична медицинска помощ

На основание чл. 16, ал. 2, във връзка с чл. 15, ал. 3 от Закона за държавната собственост, § 5 от ПЗР на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, Постановление № 45 на МС от 21.02.2001г. за определяне на Военномедицинската академия, като лечебно заведение по чл.5, ал.1 от Закона за лечебните заведения, чл.16 от Наредба № 29 от 23.11.1999г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ, диспансерите и домовете за медико-социални грижи и заповед на началника на ВМА № 500 от 05.07.2010г. относно определяне на условията и реда за отдаване под наем на свободни помещения във Военномедицинска академия за осъществяване на болнична медицинска помощ,

ЗАПОВЯДВАМ:

1.Откривам процедура по провеждане на търг с тайно наддаване за отдаване под наем по реда на заповед на началника на ВМА № 500 от 05.07.2010г., на помещения (кабинети) - публична държавна собственост, предоставени за управление на Военномедицинска академия, находящи се в гр. София, община "Триадица", ул. "Георги Софийски", № 3.

2. Площта на помещенията, тяхното предназначение по чл.8 от Закона за лечебните заведения и първоначалните наемни цени, са описани в приложение № 1 към настоящата заповед.

3. Помещенията се отдават под наем заедно с припадащите се части от общите части, включително чакални, коридори, санитарни възли, асансьори и други.

4.В наемната цена не се включват консумативните разходи за електроенергия, топлоенергия, ВиК, охрана, телефон и интернет, свързани с ползването на помещенията.

5. Помещенията се отдават под наем без намиращите се в тях движими вещи (оборудване). Движимите вещи се предоставят за ползване с предавателно-приемателен протокол, подписан от страните по договора.

6. В седемдневен срок от подписване на договора за наем задължително се сключват анекси за:

6.1. размера на наема на движими вещи, определен по реда на т. 7 от заповед на началника на ВМА № 500 от 05.07.2010г. (в случай че помещението ще се ползва с налично оборудване или допълнително ще се предоставя такова).

6.2.размера на консумативните разходи, определен по реда на т. 8 от заповед на началника на ВМА № 500 от 05.07.2010г.

7. Помещенията се отдават под наем за срок от 5 (пет) години. Договорите за наем могат да бъдат продължени за нов срок, представляващ разликата до 10 (десет) години, въз основа на писмена молба от наемателя до началника на ВМА, при условие, че наемателите ползват помещението, съгласно предназначението му и изпълняват стриктно договорните задължения

8. За организиране и провеждане на търга, назначавам комисия, в състав: ....

9.Депозитната вноска за участие в търга е в размер 10% от първоначално определената месечна наемна цена за съответното помещение.

10.Оглед на помещенията, предмет на търга, може да бъде извършван от кандидат-участниците в него от 15.07.2010г. до 16.08.2010г., между 10.00 и 14.00 часа всеки присъствен ден. Документацията за участие в търга се закупува от 15.07.2010г. до 16.08.2010г., между 10.00 и 14.00 часа от касата на ВМА , ет.2 , срещу 50 лева.

11. Заявленията за участие се подават в деловодството на ВМА - София заедно с другите документи, съгласно изискванията на заповед на началника на ВМА № 500 от 05.07.2010г. в срок от 16.07.2010г. до 17.08. 2010г., от 8.00 до 16.00 часа.

12. Търгът за отдаване под наем на помещенията, подробно описани в Приложение № 1 към настоящата заповед, да бъде проведен на 07.09.2010г. в аулата на ВМА - МБАЛ - София от 10.00 часа.

13.Търгът се провежда само в случай че има подадени поне две заявления за участие.

14.Когато са подадени по-малко от две заявления за участие или всички подадени заявления не отговарят на предварително обявените условия, за помещението се насрочва нов търг.

15. Когато на повторния търг се яви само един кандидат, той се обявява за спечелил по предложената от него цена, която не може да бъде по-ниска от първоначалната наемна цена.

16.Когато за едно помещение на два последователни търга не са подадени заявления, се насрочва трети търг.

17. Когато при провеждане на три последователни търга не се яви нито един кандидат първоначалната наемна цена да бъде намалена с 30 на сто.

18. ....

19...

НАЧАЛНИК НА ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ПРОФЕСОР__ /п/___ (ТОНЕВ), ДМ

Пари

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покани за обществени поръчки, Търгови предложения Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/ без ДДС

Срок за подаване на заявките:
до 11 ч. в деня преди публикация

За допълнителна информация и заявки: тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

Как декларирани данък може да бъде коригиран

Възможностите за промени или коригиране на данъчни задължения са определени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Ситуация:
Физическо лице продава на АД София чрез нотариално заверен договор собствените си 339 дружествени дяла от капитала на търговското дружество ООД за сумата 6 763 050 лв., като платената сума е 2 578 566 лв., а остатъка купувачът се е задължил да ви изплати до края на същата година. В тази връзка с Годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ сте декларирали сумата 6 763 050 лв. и следуемия се данък 675 966 лв.

Поради обективни икономически и финансови причини от страна на купувача на дружествените дялове взаимно сте се споразумели за намаление на цената на продадените дружествени 339 дяла от 6 763 050 лв. на 4 807 220 лв.

Казус:
Мога ли да намаля декларирания вече данък, при положение че срокът е изтекъл?

Решение:
Съгласно чл. 12, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физически лица (ЗДДФЛ) във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 5 от същия доходите от прехвърляне на права или имущество се третират като отделен облагаем източник на доход.

На основание чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ облагаемият доход от продажба или замяна на акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, както и от търговия с чуждестранна валута е сумата от реализираните през годината печалби, определени за всяка конкретна сделка, намалена със сумата от реализираните през годината загуби, определени за всяка конкретна сделка.

Реализираната печалба (загуба по ал. 3 за всяка сделка се определя, като продажната цена се намалява с цената на придобиване на финансовия актив (ал. 4 на чл. 33 от ЗДДФЛ).

Нормата на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ регламентира, че в случаите на продажба, замяна или друго възмездно прехвърляне на права или имущество по чл. 33, ал. 3 доходът се смята за придобит към датата на прехвърлянето.

Следователно, изхождайки от цитираните по-горе законови разпоредби, сте декларирали дохода от продажба на дружествените си дялове правилно и в законния срок.

Възможностите за промени на подадени декларации или коригиране на данъчни задължения са регламентирани в нормите на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Съгласно чл. 104 от ДОПК подателят декларатор има право да прави промени, свързани с декларираните данни и обстоятелства, основата и определените задължения след подаване на декларацията, но преди изтичането на законоустановения срок за подаването й. Следователно за доходи, получени през 2009 г., срокът за подаване на коригираща декларация е изтекъл на 30 април 2010 г. Задълженията по декларация, по която задълженото лице само изчислява основата и дължимия данък (каквато е ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ), се внасят в сроковете, определени в съответния закон (чл. 105 от ДОПК), т.е. дължимият данък по ГДД за 2009 г. следва да е внесен до 30 април 2010 г.

На основание чл. 108, ал. 1 от ДОПК окончателното установяване на данъчните и други публични задължения се извършва от органи по приходите с ревизионен акт. Съгласно чл. 118, ал. 1 от ДОПК с ревизионен акт се:

1. установяват, изменят и/или прихващат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски;

2. възстановяват недължимо платени или събрани суми.

Следователно единствено в хода на едно ревизионно производство може да бъдат преценени доказателства, имащи значение за окончателно определяне на данъчните и други публични задължения. Съгласно чл. 112 от ДОПК ревизионното производство се образува от органи при компетентната териториална дирекция, която за вас е дирекцията по постоянния ви адрес. На основание чл. 24, ал. 1 от Административния процесуален кодекс във връзка с § 2 от ПЗР на ДОПК може да подадете Искане за образуване на ревизионно производство, включващо 2009 г.

▶ За доходи, получени през 2009 г., срокът за подаване на коригираща декларация е изтекъл на 30 април 2010 г.

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Облагане с годишен патентен данък по Закона за местните данъци и такси

▶ Размерът на патентния данък зависи от броя на местата за консумация или от местонахождението на обекта

Фирмите, регистрирали „заведения за хранене и развлечения", с оборот под 50 хил. лв. и нерегистрирани по ЗДДС, подлежат на облагане с патентен данък

Ситуация:
Основната икономическа дейност на ЕТ е с код по НКИД 9329 „Дейности, свързани с развлечения". По същество стопанската дейност се изразява в организация на различни тържества, организация на кетъринг с доставка на храна от други заведения за хранене, изработка на украса за тържества, организация на мероприятия на лица с нестопанска цел и т.н. За целта е нает помещение от 30 кв. м, в което са поместени 5 маси и 30 стола. Когато няма организирано мероприятие, се предлагат храни и напитки съгласно издадено разрешение от РИОКОЗ. Годишният оборот е под 50 000 лв. и ЕТ не е регистриран по ЗДДС. Частта от приходите от свободна консумация е под 10% от общия оборот.

Казуси:
1. Съгласно кой закон ЕТ следва да плаща данъци?
2. За частта от приходите като заведение за хранене следва ли да се подаде патентна декларация и съответно да се плаща патентен данък?

Решения:
С оглед разпоредбата на ал. 1 от чл. 61з от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) физическо лице, включително едноличен търговец, което извършва дейности, посочени в Приложение № 4 (патентни дейности), се облага с годишен патентен данък за доходите от тези дейности, при условие че:

1. оборотът на лицето за предходната година не превишава 50 000 лв. и

2. лицето не е регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност с изключение на регистрация за вътреобщностно придобиване по чл. 99 и чл. 100, ал. 2 от същия закон.

Ако извършвате дейност по т. 2 на Приложение щ4 към глава втора, раздел VI на ЗМДТ - „заведения за хранене и развлечения", и отговаряте на условията, посочени в чл. 61з, ал. 1 на същия закон, ще подлежите на облагане с патентен данък. Размерът на патентния данък зависи от броя на местата за консумация, вкл. за открити площи, или за обект според местонахождението на обекта.

Съгласно чл. 61н, ал. 1 от ЗМДТ лицата, които подлежат на облагане с патентен данък, подават данъчна декларация по образец, в която декларират до 31 януари на текущата година обстоятелствата, свързани с определянето на данъка. В случаите на започване на дейността след тази дата данъчната декларация се подава непосредствено преди започването на дейността.

Осъществяването на дейности, които не попадат в обхвата на патентните дейности, се облагат по общия ред. На основание чл. 26 ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физически лица облагаемият доход от стопанска дейност като едноличен търговец е формираната по реда на Закона за корпоративното и подоходно облагане данъчна печалба.

Въпроси и отговори

Има ли право работникът или служителят, без да отработва срока на предизвестието за пенсиониране, да получи заплащането за него и при какви условия?

В чл. 222, ал. 3 от КТ е предвидено, че при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанието за прекратяването, той има право на обезщетение от работодателя в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж - на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Както е видно от разпоредбата, условие за изплащане на посоченото обезщетение е към момента на прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителят да е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Трябва ли работодателят да изплати при пенсиониране дължимите 6 заплати за трудов стаж над 10 г. и неползваните отпуски с последното трудово възнаграждение?

При прекратяване на трудовия договор, независимо от основанието, имате право на обезщетение за полагаем се, но неползван платен годишен отпуск по чл. 224 от Кодекса на труда. Съгласно чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанието за прекратяването, той има право на обезщетение от работодателя в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж - на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Обезщетение по тази алинея може да се изплаща само веднъж. Ако работодателят не изплати доброволно дължимите от него трудово възнаграждение и обезщетения, можете да ги потърсите по съдебен ред в 3-годишен давностен срок, считано от датата, когато е трябвало да се извърши плащането по съответния ред. От посочените разпоредби става ясно, че право имате, но ако не Ви бъдат изплатени доброволно, само по съдебен ред можете да защитите претенциите си.

Съкратен съм поради намаляване обема на работа. От 02.04 до 03.05 бях без работа. Кога трябва да ми бъде изплатено обезщетението по чл. 222, ал. 1?

Съгласно разпоредбата на чл. 222, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ) при уволнение поради намаляване обема на работа (чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ) работникът или служителят има право на обезщетение от работодателя, което е в размер на брутното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 1 месец. С акт на Министерския съвет, с колективен трудов договор или с трудовия договор може да се предвижда обезщетение за по-дълъг срок. Това обезщетение е дължимо от работодателя след изтичане на срока, за който се дължи и при представяне на трудова книжка, от която да е видно, че работникът или служителят не е започнал друга работа. Ако в този срок работникът или служителят е постъпил на работа с по-ниско трудово възнаграждение, той има право на разликата за същия срок.

Когато трудоустроено лице е назначено на длъжност с по-ниска заплата, работодателят ли изплаща разликата в трудовото възнаграждение? Ами ако лицето е с трайна загуба на работоспособността, има ли право на това обезщетение?

Съгласно чл. 320, ал. 2 от Кодекса на труда работник или служител с трайно намалена работоспособност под 50 на сто, който е трудоустроен за определен срок и за новата работа получава по-ниско трудово възнаграждение от възнаграждението на предишната работа, има право на парично обезщетение за разликата в трудовите възнаграждения съгласно отделен закон. Този закон е Кодексът за социално осигуряване. Лицата с трайно намалена работоспособност с 50 и над 50 на сто имат право на пенсия за инвалидност и на тях не се полага такова „доплащане".

Инженер съм и до 09.2009 г. работих като учител (23 г.). В момента съм регистрирана в бюрото по труда. Ако сега започна работа като технолог за 3 месеца и от новата учебна година съм отново учител, ще имам ли право на процент за прослужено време, като съм била 3 м. в друго направление?

Съгласно чл. 12, ал. 1 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ) за придобит трудов стаж и професионален опит на работниците и служителите се заплаща допълнително месечно възнаграждение в процент върху основната работна заплата, определена с индивидуалния трудов договор. При определяне размера на допълнителното трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит работодателят отчита и трудовия стаж на работника или служителя, придобит в друго предприятие по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда на същата, сходна или със същия характер работа, длъжност или професия (чл. 12, ал. 4, т. 1). Условията, при които се зачита сходният характер на работата, длъжността или професията по ал. 4, се определят с колективен трудов договор на браншово равнище или с вътрешните правила за работната заплата в предприятието (чл. 12, ал. 5).

Материалите са подготвени от Рконсулт ЕООД

Консултантите са готови да отговарят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com

Инициатива

ПроКредит ще провежда срещи с бизнеса

ПроКредит Банк организира информационни срещи на тема „Енергийна ефективност за фирми". Целта на банката е да запознае фирмите с последните новости и информацията около най-новите продукти - кредитите за енергийна ефективност. По време на информационните срещи експерти от ПроКредит Банк ще представят предимствата на кредитите „Енергийна ефективност за фирми". Те ще дадат допълнителна информация относно допустимите за финансиране дейности и конкретни примери за проекти, които може да бъдат реализирани със средства, отпуснати по програмата. Срещите ще бъдат в София, Пловдив и Хасково, Плевен, Русе, Велико Търново, Варна и Стара Загора, Благоевград, Сливен и Бургас. Представителите на бизнеса, които искат да научат повече за този вид кредити, могат да се свържат с клоновете на банката.

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

Редактор:
Атанас Христов
ahristov@pari.bg
tel. 4395-818

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
tel. 4395-851

Виртуалните карти навлизат на пазара

Банки и компании за разплащания залагат все повече на онлайн услугите

Виртуалните карти навлизат активно и у нас. Ако доскоро това беше един непознат и доста екзотичен продукт, сега вече е познат и добре приеман. Доскоро само Банка ДСК предлагаше виртуална карта, след нея към тази услуга се обърна и Пощенска банка, а сега това ще предлагат и от компанията за пощенски преводи и платежни услуги Easypay.

Само с едно кликване

Виртуалните карти позволяват само с едно кликване да се направи плащане на сметка в магазин, резервация на самолетен билет и много други възможности. „Очакваме потребителите на банкови услуги у нас да разпознаят виртуалната карта като модерна алтернатива на кредитните карти, които са традиционните разплащателни средства в интернет", коментира Стоилка Арсова, началник „Алтернативни канали". По думите й виртуалната карта притежава много предимства, а едно от тях е, че не изисква постоянен доход, както е при кредитните карти, а може да се зарежда преди покупка на принципа на дебитната карта. „Всеки може да си открие виртуална карта. Трябва само да внесе определена сума и да посочи мобилен номер, на който ще получи sms с номер на кредитната виртуална карта, чрез която ще може да плаща. С виртуалната карта след това се извършват плащания в онлайн магазини, правят се резервации в хотели, както и резервации на самолетни билети", каза Георги Маринов, изпълнителен директор на Easypay. По думите му валидността на този тип карти обикновено е 1 месец. „Ако през това време заредената сума не се изхарчи, клиентът може да си я вземе обратно", каза Маринов. „За да се изтеглят парите обаче, се плаща определена такса", допълни той. Според него тези карти биха могли да се използват например при плащания към Low cost компаниите от хора, които нямат дебитна или кредитна карта.

Към целта

„Амбицията ни е да наложим виртуалната карта сред младите потребители на банкови услуги като основно платежно средство в интернет", обясни Арсова. „Най-активни при онлайн покупките са именно хората между 20 и 35 години и неслучайно тази карта е разработена основно за тях", допълни тя.

„Настоящите и бъдещите интернет потребители в България бързо ще осъзнаят удобството на онлайн пазаруването и ще се наслаждават още повече на ползите от електронната търговия", коментира Мануел Алексе, вицепрезидент „Развиващи се пазари" в MasterCard.

По друг път

„Българите използват картите си предимно да теглят пари в брой", обясни Алексе. По думите му има два възможни начина това да се промени, за да се развият онлайн плащанията с карта. „Първо, трябва да се повиши нивото на финансовата култура, което ще помогне на българските картодържатели да осъзнаят, че парите им са там, където е картата им. Втората много важна посока са маркетинг активностите, които може да са много полезни, като покажат на картодържателите какви са ползите да използват разплащателни карти онлайн", допълни той.

Според Георги Маринов, за да се развива по-добре интернет търговията, самите търговци трябва да подобрят онлайн инфраструктурата си. По думите му сега те трябва да започнат да управляват по-добре доставките и наличните продукти, които имат.

Новости

Една от новите онлайн услуги, които се предлагат, е системата EasyBilling, която се осъществява от Easypay съвместно с ePay.bg. Тази услуга все още се тества, но тя ще дава възможност на фирмите за онлайн управление на разплащанията в реално време. По думите на Георги Маринов това е процес на аутсорсване на събирането и фактурирането на задължения по корпоративни плащания. Той обясни още, че чрез тази система ще се улесни управлението на плащанията и вземанията, защото всяка фирма моментално ще бъде уведомявана за сумите, които са постъпили по сметката й, плащането ще може да се приеме веднага и компанията да разполага със средствата. „Системата е възможност за всяка фирма, която има сметка в Easypay, да се осъществяват чрез код. След като се въведе този код, Easypay уведомява моментално за извършени плащания", допълни изпълнителният директор на Easypay. EasyBilling позволява използване на абсолютно всички възможни начини за гарантирано от закона плащане/събиране на задължения: по банков път, плащане чрез интернет с банкови карти - ePay.bg, плащане на банкомат с дебитни и кредитни карти, плащане чрез SMS, плащане в брой в офиси на Easypay.

Радослава Димитрова

▸ **Easypay ще извършва процес на аутсорсване на събирането и фактурирането на задължения по корпоративни плащания, обясни изпълнителният директор на компанията Георги Маринов**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Коментар
Добро развитие

▸ SMS разплащанията са най-добре развити, обясни Тодор Сбирков, маркетинг директор на TeleBid.

▸ Печалбата от тях е малка - 40% от цената на sms-а.

▸ Според Сбирков това е лесен и удобен начин, който се използва от голяма част от онлайн потребителите у нас. Този тип разплащания е към сайтове, които изискват задължителна регистрация чрез код.

▸ Системата е следната: пращаш съобщение, получаваш код, който въвеждаш на определената интернет страница, и получаваш достъп до нужната ти информация.

Данни
Статистика на онлайн разплащанията

▸ „9 от всеки 10 активни картодържатели (88%) в България използват интернет, а 86% от тях го правят всеки ден", обясни Мануел Алексе.

▸ Това крие огромен потенциал за бъдещ растеж на електронната търговия и MasterCard се ангажира да подкрепя и подпомага това развитие, допълни той.

▸ Според проучването MasterIndex България 2010, което се провежда от MasterCard Europe, средната употреба на интернет според картодържателите е 26.9 пъти месечно. 15% от активните картодържатели, които използват интернет, пазаруват онлайн няколко пъти месечно, 22% - веднъж месечно, 2% - няколко пъти седмично, и 3% - веднъж седмично, показват данните от проучването.

Коментар

Промоция от „Лев Инс” за добрите шофьори

Изрядните шофьори ще плащат с 25% по-малко за застраховка „Каско Актив” в „Лев Инс”, съобщиха от компанията. Предложението на дружеството е към всички собствени клиенти, които не са регистрирали застрахователно събитие за изминалата година. Полицата осигурява покритие за автомобила срещу различни рискове като пожар и природни бедствия, пътнотранспортно произшествие, удар на паркинг и кражба. Клиентите могат да разчитат на денонощен каско асистанс и помощ на пътя. „Решихме да поощрим тези, които внимават на пътя, като им дадем бонус при подновяване на каското”, каза Стефан Софиянски, изпълнителен директор на „Лев Инс” АД. Според него е изключително важно собствениците на автомобили да бъдат отговорни и внимателни, тъй като това е предпоставка за намаляване на инцидентите. Според данните на Комисията за финансов надзор в края на април тази година „Лев Инс” е на шесто място с премиен приход от 43.8 млн. лв. и 9.5% пазарен дял. Най-голям дял в портфейла на компанията има „Гражданска отговорност”, по която са събрани 33.7 млн. лв.

Стефан Софиянски СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

„Каското” - основен двигател

Ниската цена продължава да е в основата при избор на автомобилна полица,

Продажбите на застраховка „Каско” са основният източник на приходи в четири от петте най-големи компании на общозастрахователния пазар в България. Това показва разбивка по продуктите с най-голям принос в премийния приход на ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп”, „ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД, ЗД „Бул Инс” АД, ЗАД „Алианц България” и ЗАД „Армеец” АД. Според данните на Комисията за финансов надзор това са петте най-големи дружества по пазарен дял за първите четири месеца на 2010 г.

Кой къде се насочва

Най-голямото дружество - „Булстрад”, е с най-голям дял на пазара на „Гражданска отговорност”, като това е полицата, която носи най-много от приходите на застрахователя в края на април тази година. Дружеството е събрало близо 36 млн. лв. от задължителната полица, което е 32.3% ръст на годишна база. „В началото на годината ГО е с по-голям дял, но след това се изравняват и дори по „Каско” трябва да има най-много приходи”, коментира Румен Янчев, изпълнителен директор на „Булстрад”. По думите му повечето приходи от продажби се дължат на по-високата цена по ГО.

„Армеец”, което е петото по големина общозастрахователно дружество у нас, е с най-голям пазарен дял при полицата „Каско”. В края на април 2010 г. дружеството е продало полици за 27.8 млн. лв., което е 7% спад на годишна база. „Каско” носи 61.7% от приходите на компанията. „Залагаме на „Каско”, защото самият пазар го изисква, твърди Румен Георгиев, изпълнителен директор на „Армеец”. По думите му спадът като цяло за пазара идва от по-малкото продадени автомобили и понижаването на стойността на премията при по-старите коли.

ДЗИ и „Бул Инс”, които са на второ и трето място по премиен приход, също залагат основно на продажбата на „Каско”. При първата компания тази автомобилна полица заема 40.9% дял в приходите, а делът ѝ в портфейла на второто е 59.6%.

„Алианц”, което е на четвърто място на пазара, е продало „Каско” за 16.2 млн. лв., или 36% от всички приходи на компанията. Дружеството обаче продава активно и застраховката „Пожар и природни бедствия”, при която е лидер на пазара с премии за 12.95 млн. лв. „Залагаме на автомобилното и имущественото застраховане, защото една нормална застрахователна компания трябва да има балансиран портфейл - 50% автомобилно и 50% друго застраховане”, коментира Пламен Ялъмов, изпълнителен директор на „Алианц България”. Според него имуществените застраховки са нормален бизнес и 99% от фирмите правят такива, защото искат да осигурят непрекъснатост на бизнеса си.

Движение на бизнеса в общото застраховане през първите четири месеца

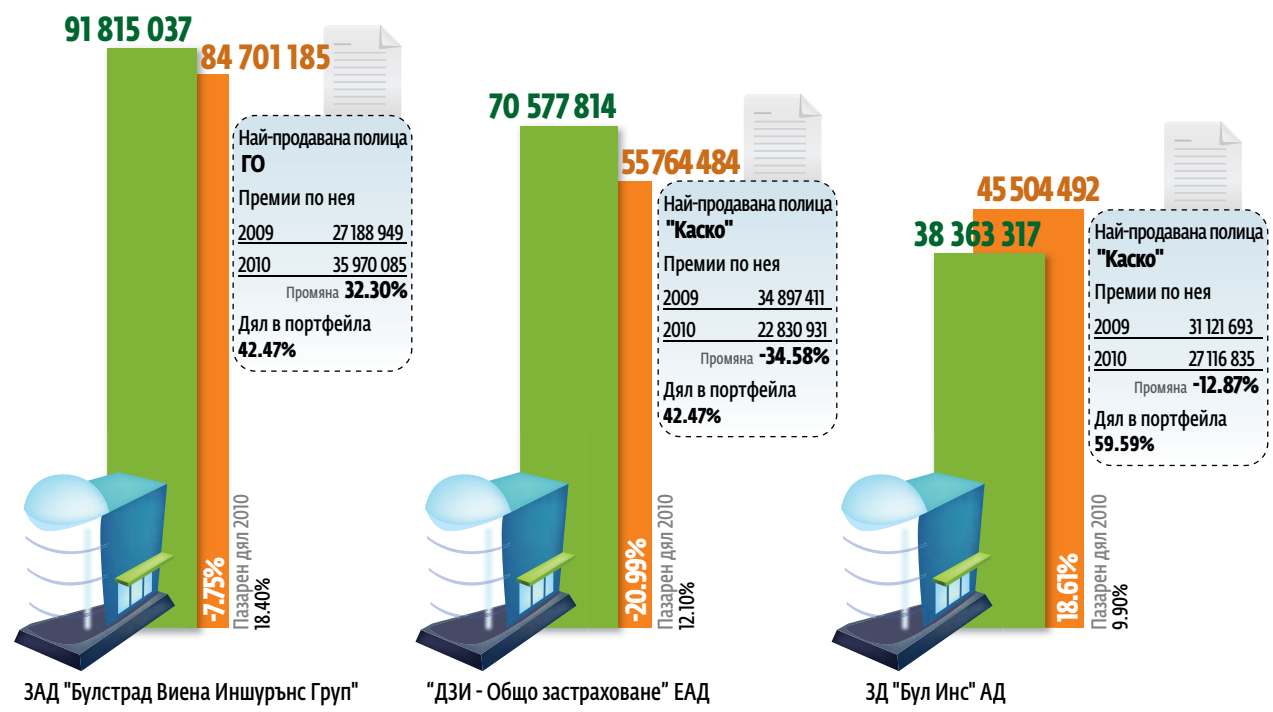

Цени

Мениджърите на най-големите компании в общото застраховане се обединиха около тезата, че на българския пазар все още цената продължава да е в основата при избора на клиента. Единствено Пламен Ялъмов каза, че цената има влияние, но не е най-важният фактор при избор на застрахователя. „За клиента е важно да има покритие на своето

Мнения

Цената на „Гражданската” ще върви нагоре

Румен Янчев, изпълнителен директор на ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп”

> Ниската цена продължава да е в основата на избора от клиентите

В началото на годината „Гражданската отговорност” е с по-голям дял, но после нещата се изравняват и дори по „Каско” трябва да има най-много приходи. Повечето събрани премии са заради по-високата цена с около 15-16%. По тази полица цените ще вървят нагоре. Ако преди две години цената на ГО беше 120 лв., сега е 170 лв., а в края на годината трябва да достигне 190 лв. При същия брой продадени полици има ръст и обяснението може да е само по-високата цена. Никой не може да избяга от тази застраховка. Ако е сключено „Каско” в дадена компания и клиентът иска да купи ГО, няма как да кажеш не мога да я направя.

Ниската цена продължава да е в основата на избора от клиентите, които след февруари - март продължават да се люшкат. Каналите за продажба - брокери и посредници, търсят бързата реализация и продажбите вървят по-добре, когато цената е по-ниска. При ГО хората не се интересуват дали е сигурна, защото се плаща на трето лице и дори да фалира застраховател, това няма значение за притежателя на полицата.

За съжаление на българския пазар колкото и разнообразни продукти да се предлагат, след автозастраховките останалите полици са с малък дял.

Всяка компания трябва да има балансиран портфейл

Пламен Ялъмов, изпълнителен директор на ЗАД „Алианц България”

> Имуществата са нормален бизнес и 99% от фирмите правят такива застраховки, защото искат да осигурят непрекъснатост на бизнеса си

Залагаме на автомобилното и имущественото застраховане, защото една нормална застрахователна компания трябва да има балансиран портфейл - 50% автомобилно и 50% друго застраховане. Ако се погледнат нашите продажби през последните години, ние сме в тези числа. Имуществените полици са най-големият бизнес извън автомобилното застраховане. Останалите отговорности са с малък дял, а финансовите застраховки носят голям риск. Имуществата са нормален бизнес и 99% от фирмите правят такива застраховки, защото искат да осигурят непрекъснатост на бизнеса си.

Не мисля, че ниската цена е най-важна при избора на застраховател. Разбира се, че има влияние и през последните години хората започнаха да се ориентират към ниските цени. За клиента е важно да има покритие на своето имущество. По-добре е да се плати малко повече, но да си сигурен, че ще получиш обезщетение. Тук голяма роля имат и презастрахователите и клиентът трябва да пита дали полицата му е презастрахована и къде.

Ще продължим да залагаме на тези бизнес направления, като ще се опитаме да увеличим дела на автомобилното застраховане. „Каското” е доста популярно у нас и не е толкова опасно като „Гражданската отговорност”.

Продукти

УниКредит пуска нов кредит на пазара

УниКредит Булбанк започва да предлага заеми за чужденци, както и за български граждани, които са без постоянни жителство в европейска държава, съобщиха от банката. Изискването за кредитополучателите е да работят на постоянен трудов договор в чужбина. Българските граждани, които работят в чужбина, но искат да придобият имот в страната, могат да използват заема за покупка на имот по техен избор, стига сградата да е завършена на етап „груб строеж". Чужденците могат да избират между 22 първокласни проекта за ваканционни и неваканционни имоти, изграждани с финансиране от УниКредит Булбанк. Лихвата за евровите заеми е 10.1% годишно. Максималният срок на отпусканите ипотечни заеми е до 20 години за чуждестранни граждани и до 25 години за български граждани без постоянно местоживеене в страната. „Този кредитен продукт е отговор на пазара", обясни Любомир Пунчев, директор „Банкиране на дребно" в УниКредит Булбанк. По думите му това е отлична възможност за чуждите граждани, които не познават пазара в страната.

Любомир Пунчев СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

за 80% от големите компании

твърдят мениджърите на дружествата

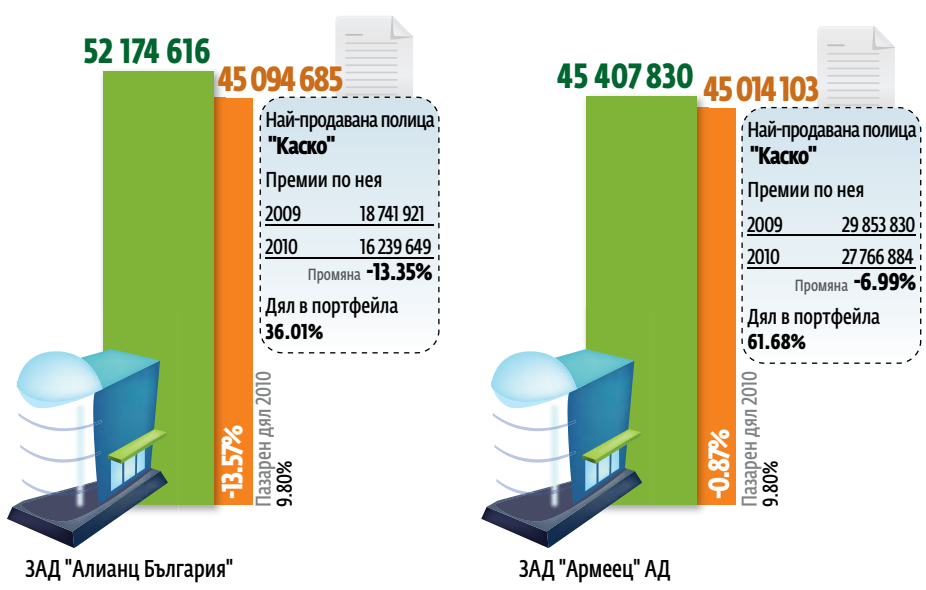

Графика: Гриша Струнджев

имущество", смята шефът на „Алианц". По думите на Румен Янчев брокери и посредници търсят бърза реализация и продажбите вървят по-добре, когато цената е по-ниска. „При ГО хората не се интересуват дали е сигурна, защото се плаща на трето лице и дори да фалира застраховател, това няма значение за притежателя на полицата", категоричен е Янчев. „За съжаление все още на българския пазар ниската цена е в основата на избора на клиента къде да се застрахова", е мнението на Румен Георгиев. Според него обаче се върви към предлагане на комплексни услуги, което показва, че пазарът се движи в положителна посока.

Атанас Христов

Животозастрахователите залагат само на една полица

Петте най-големи дружества имат близо 70% пазарен дял в сегмента

Животозастрахователите залагат основно на полицата „Живот и рента", която е най-продаваният продукт в сектора, показват официалните статистически данни на Комисията за финансов надзор. В края на април 2010 г. ЗАД „Алианц България Живот", „Синдикална ВЗК" ЗАД ДЗИ, ЗАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп" АД и ЗК „Уника Живот" АД са реализирали 46.4 млн. лв. от „Живот и рента", което е 70.5% от приходите по продукта. Най-голям е делът на полицата в портфейла на „Синдикална ВЗК", като 98.8% от приходите на дружеството са от най-продавания продукт. Най-голямата животозастрахователна компания „Алианц" е реализирала 14.4 млн. лв. от „Живот и рента", което е 86.85% от всички продажби на дружеството. „Уника" също залага силно на продукта, като 80.7% от премиите на дружеството са от полицата „Живот и рента". Най-големите компании в сегмента имат общ приход от 57.7 млн. лв., като държат 68.8% дял в сегмент „Животозастраховане".

Позиция

Залагаме на „Каско", защото нямаме избор

Румен Георгиев, изпълнителен директор на ЗАД „Армеец"

Залагаме на „Каско", защото самият пазар го изисква. Още преди девет години, когато „Армеец" беше приватизирано, пазарът беше само „Каско" и „Гражданска отговорност".

Нямаме кой знае какъв избор - ако искаме да сме този пазар, трябва да продаваме това, което се търси. Спадът на премиите като цяло за пазара идва от по-ниската продажба на автомобили и понижението на стойността на премията при по-старите коли.

> Върви се към предлагане на комплексни услуги, което показва, че пазарът се движи в положителна посока

За съжаление все още на българския пазар ниската цена е в основата на избора на клиента къде да се застрахова. Върви се обаче към предлагане на комплексни услуги, което показва, че пазарът се движи в положителна посока.

Ние залагаме на всички продукти, за които имаме лиценз. Имаме повече продажби при имуществото и отговорностите спрямо общото за пазара.

Цитат

„Властта и изкуството винаги са вървели ръка за ръка

▸ **Найо Тицин,** продуцент и режисьор на музикалния документален филм „Лице в лице с Агрипина"

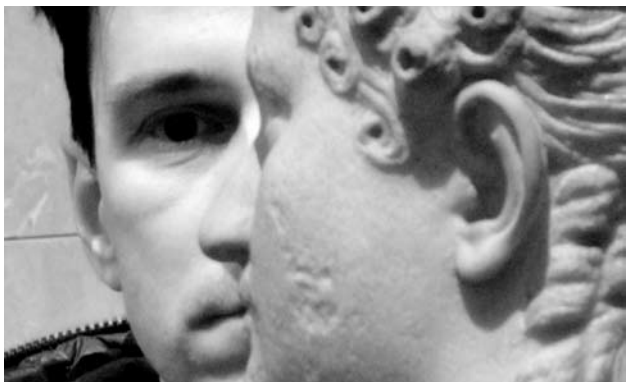

Власт и изкуство

Колко е важно да бъдеш отговорен

И ако днес времето вече наистина не толкова протича, колкото изтича, а толерантността ни към сложни сюжети се изчерпва с поднесените на порции телевизионни разкази, е важно да съхраним отношението към операта. Човекът на изкуството носи огромна отговорност. Властта и изкуството винаги са вървели ръка за ръка и това е най-видимо през социалистическото минало на България, обяснява Тицин. Освен естетически възпитател изкуството е проводник и на ценности, на светоглед. И като всеки инструмент може да се използва за зловредни или ползотворни цели, допълва документалистът.

Да откриеш Найо Тицин

Власт и интриги са във фокуса на новия документален проект на режисьора

„Никой не е чак дотам пропаднал и загубен, че да загуби и надеждата един ден да има властта да накаже дори най-могъщия. Да пакостим сме до един кадърни." Авторът на тези думи е живял преди около 20 века, прозрението - откакто свят светува. Но написаното от римския философ Сенека звучи особено силно, тъй като е пропито с горчивия опит на провалилия се възпитател. От въвличане в придворните интриги на непокорния си повереник, невръстния император Нерон, до майцеубийството на властната Агрипина - Сенека добре опознава онази „човешка, твърде човешка" черта, която в крайна сметка поднася и нему последната чаша отрова. Историята на Агрипина за интриги, власт и още нещо оживява 17 века по-късно в операта на немския композитор Хендел „Агрипина". Оживява и след още три столетия в музикалния документален филм на Найо Тицин „Лице в лице с Агрипина", чиято прожекция беше в петък (9 юли) в Дома на киното.

Документалната форма

Лентата е кинематографична „илюстрация" на поставената от Берлинската Щатсопера Хенделова пиеса, а лицата пред и зад сцената са международният творчески екип, отговорен и за предишния оперно-документален проект на режисьора „В търсене на Дон Жуан" - диригентът Рене Якобс, режисьорът Венсан Босар, дизайнерът Кристиан Лакроа и българското сопрано и спътница на Тицин в живота Александрина Пендачанска. При снимки винаги следвам либретото на операта, разказа за историите на героите, но също така - задкулисния процес, как протича самото правене на постановката, обяснява режисьорът. Освен всичко друго той е и дипломиран пианист, магистър по музика, писател, продуцент, документалист, журналист и бивш ПР на Иван Костов. Филмът не е заснета опера, а документален филм, който я използва като изразно средство, за да разкаже някакви истории.

Изкушени от властта

А историята на Агрипина - майката, способна на всичко, за да осигури трона на невръстния си син Нерон, е повече от актуална както днес, така преди 3 или 20 века. Интересува ме докъде може да стигне една зловещо амбициозна жена като Агрипина, разказва Тицин, също доколко може да се поквари образът на дори най-невинното същество и как тази жажда за власт и плетеница от интриги поглъща субектите си. Защото и по време на Просвещението, когато Хендел композира операта, и днес заговорничането по пътя към властта е нещо, за което възкликваме „А, та то е същото!" Единствената разлика е, че днес ние, обикновените хора, които тайно си мислим какво би станало, ако ни се даде тази власт, имаме влиянието да променяме и да въздействаме донякъде на случващото се, обяснява документалистът.

Търпение

А гръцката трагедия - като живота - е досущ като... гръцка трагедия. Оригиналната опера е дълга 4 часа и половина, а е толкова дълга, тъй като е изписана с най-различни дребни интриги, обяснява Тицин. Разбира се, днес никой не би отделил толкова време - не и на едно единствено нещо. Затова трябваше да съкратя суровия материал от 53 часа до 56 минути, припомня си режисьорът. Операта е архаично изкуство, а по времето на нейния апогей, когато твори и Хендел, е било привилегия на различен тип прослойка. Тогава самият живот е протичал по-бавно, по-спокойно, допълва Тицин. Имало е време за преплетените отношения между богове и хора. И наистина, ако погледнете назад, през XVIII век 90% от оперните сюжети са били от гръцката класика, припомня Тицин.

Бодра смяна

А защо „Лице в лице с Агрипина"? Заглавието на филма идва от черно-бялата снимка, която направи голямата ми 11-годишна дъщеря, Валери-Виолета Найо-Тицин Нейкова, обяснява режисьорът. Тя вече се ориентира към актьорския занаят, но това не й попречи да заснеме напълно професионална фотографска композиция. Когато я видях, веднага реших да я използвам за всички пресматериали около филма, допълва гордият баща.

Марина Узунова